

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ, ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
«ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ»
ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ: «ΜΟΥΣΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ»

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία
«ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΩΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ
ΔΩΡΕΑΣ ΜΟΥΣΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ»

Ξάκης Σταύρος
mms21037

Επιβλέπουσα καθηγήτρια: Λελούδα Στάμου
Συνεπιβλέπων καθηγητής: Αναστάσιος Βασιλειάδης

Θεσσαλονίκη, Ιούνιος 2022

© 2022

Σταύρος Ξάκης

ALL RIGHTS RESERVED

Δηλώνω υπευθύνως ότι όλα τα στοιχεία σε αυτήν την εργασία τα απέκτησα, τα επεξεργάστηκα και τα παρουσιάζω σύμφωνα με τους κανόνες και τις αρχές της ακαδημαϊκής δεοντολογίας, καθώς και τους νόμους που διέπουν την έρευνα και την πνευματική ιδιοκτησία. Δηλώνω επίσης υπευθύνως ότι, όπως απαιτείται από αυτούς τους κανόνες, αναφέρομαι και παραπέμπω στις πηγές όλων των στοιχείων που χρησιμοποιώ και τα οποία δεν συνιστούν πρωτότυπη δημιουργία μου.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Αρχικά θα ήθελα να ευχαριστήσω την οικογένεια μου, τον πατέρα και την μητέρα μου - Νίκο και Κωνσταντία, τον αδερφό μου Θανάση, και τον παππού μου Σταύρο για την αστείρευτη υποστήριξη και έμπνευση.

Στην συνέχεια, οφείλω ένα μεγάλο ευχαριστώ στους καθηγητές κα.Στάμου και κ.Βασιλειάδη για την καθοδήγηση, τη βοήθεια και την εμπιστοσύνη τους. Το έργο τους ως καθηγητές άλλα και ως άνθρωποι έχει αποτελέσει μεγάλη πηγή έμπνευσης για μένα.

Επιπλέον, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους συμμετέχοντες για τη συμμετοχή και την εμπιστοσύνη.

Τέλος, θα ήθελα να ευχαριστήσω τους φίλους μου Δημήτρη, Γρηγόρη, Μελίνα, Γιώργο, Γιάννη και την σύντροφο μου Σοφία για την υποστήριξη κατά την εκπόνηση της διπλωματικής μου εργασίας.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ένα μεγάλο ποσοστό των παιδιών που ανήκουν σε κοινωνικά ευπαθή ομάδες, όπως για παράδειγμα τα παιδιά οικογενειών που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας, τα παιδιά που φιλοξενούνται σε δομές φιλοξενίας, παιδιά προσφύγων και παιδιά που είναι ανήλικοι παραβάτες, δεν έχουν πρόσβαση στην ιδιοκτησία ενός μουσικού οργάνου και στη μουσική εκπαίδευση (Alastair et al, 2020· Jorgensen, 2007). Σύμφωνα με τον Bates (2012), είναι σημαντικό να παρέχεται σε όλα τα παιδιά και τους νέους δωρεάν και ίση πρόσβαση στη μουσική εκπαίδευση, ανεξαρτήτως κοινωνικο-οικονομικού και πολιτισμικού υποβάθρου. Η μουσική εκπαίδευση και γενικότερα η μουσική ενασχόληση έχει τη δυνατότητα να βελτιώσει την προσωπική και την κοινωνική ευζωία των παιδιών κοινωνικά ευπαθών ομάδων (Koorman, 2007· Higgins 2012). Έτσι, αναδύεται η ανάγκη για τη δημιουργία, τη μελέτη, την προώθηση και την ενίσχυση προγραμμάτων που στοχεύουν στην παροχή ίσης πρόσβασης στη μουσική εκπαίδευση για τα παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων (Bates, 2012· Veblen, 2012). Ο τομέας της κοινοτικής μουσικής αφορά τη δημιουργία δράσεων και προγραμμάτων που στοχεύουν στη συμπερίληψη των κοινωνικά ευπαθών ομάδων, στη βελτίωση της προσωπικής και κοινωνικής ευζωίας τους και στην κοινωνική συνοχή (Koorman, 2007· Higgins 2012· Onishi, 2019· McKay & Higham, 2012). Μια από τις βασικές αρχές της κοινοτικής μουσικής είναι το ότι είναι ανοιχτή και προσβάσιμη σε όλους, ανεξαρτήτως κοινωνικο-οικονομικού και πολιτισμικού υποβάθρου (Higgins, 2012· McKay & Higham, 2012). Στο πλαίσιο της κοινοτικής μουσικής έχουν δημιουργηθεί φορείς και προγράμματα που περιλαμβάνουν τη δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά που ανήκουν σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (Albert, 2006).

Στόχος της μελέτης ήταν η διερεύνηση των προοπτικών δημιουργίας δράσεων ή προγραμμάτων στην Ελλάδα σχετικά με τη δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων. Ειδικότερα, στόχος της έρευνας ήταν η συλλογή δεδομένων σχετικά με τη διάθεση ατόμων του γενικού πληθυσμού που είναι κάτοχοι μουσικών οργάνων να δωρίσουν μουσικά όργανα σε παιδιά που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να προμηθευτούν ένα μουσικό όργανο. Το δείγμα αποτέλεσαν 1000 άτομα ηλικίας άνω των 18 ετών, 482 άνδρες, 512 γυναίκες και 8 άτομα που δήλωσαν «άλλο» φύλο, τα οποία απάντησαν σε γραπτό ερωτηματολόγιο, κατασκευασμένο από τον ερευνητή, που διακινήθηκε μέσω διαδικτύου. Το ερωτηματολόγιο αποτελούνταν από 19 ερωτήσεις, 15 κλειστές και 14 ανοιχτές, που αφορούσαν σε πληροφορίες σχετικά με α) δημογραφικά στοιχεία, β) κατοχή και χρήση μουσικών οργάνων, γ) διάθεση για δωρεά μουσικών οργάνων, δ) κόστος και κατάσταση συντήρησης μουσικών οργάνων προς δωρεά.

Τα αποτελέσματα της έρευνας έδειξαν ότι ένα μεγάλο ποσοστό των ερωτηθέντων έχει στην κατοχή του κάποιο μουσικό όργανο και θα ήταν διατεθειμένο να δωρίσει το όργανο αυτό σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων. Προέκυψαν επίσης σημαντικοί συσχετισμοί ανάμεσα στην τυπική μουσική εκπαίδευση, στην ενασχόληση με την μουσική και στην κατοχή μουσικών οργάνων και στη διάθεση των ατόμων για δωρεά των οργάνων αυτών σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων. Η συγκεκριμένη έρευνα θέτει μια πρώτη βάση για τη μελέτη του συγκεκριμένου αντικειμένου και δημιουργεί μια αισιόδοξη εικόνα σχετικά με τις δυνατότητες ανάπτυξης κοινοτικών προγραμμάτων δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων στην Ελλάδα.

ABSTRACT

A big percentage of the children that belong in socially vulnerable groups, like children whose families live below the poverty line, children that live in hospitality structures, refugee children and juvenile offenders, do not have access to owning a musical instrument and to music education (Alastair et al, 2020).

According to Bates (2012), it is important to provide all children and young people with free and equal access to music education, regardless their socioeconomic and cultural background. Music education and music engagement have the potential to improve the personal and social wellbeing of children from socially vulnerable groups (Koopman, 2007· Higgins 2012· Onishi, 2019· McKay & Higham, 2012). Thus, rises the need for creating, studying, promoting and reinforcing programs that provide equal access to music education for children from socially vulnerable groups (Bates, 2012· Veblen, 2012· Jorgensen, 2007). The field of community music concerns the creation of programs that aim in the social cohesion and inclusion of socially vulnerable groups, and in the improvement of their personal and social wellbeing (Koopman, 2007· Higgins 2012· Onishi, 2019· McKay & Higham, 2012). One of the basic principles of community music is that it is open and accessible to everyone regardless the socioeconomic and cultural background (Higgins, 2012· McKay & Higham, 2012). In the context of community music, there have been created programs which include donations of musical instruments to children from socially vulnerable groups (Albert, 2006).

The aim of this study is the investigation of the development potentiality of community programs concerning the donation of musical instruments to children of socially vulnerable groups that wish to engage with music but are unable to buy a musical instrument. More specifically, the aim of this study is data collection regarding the disposal of the wide public for donating instruments to children of socially vulnerable groups. The sample consisted of 1000 persons, aged above 18 years old, 482 men and 512 women and 8 participants that answered "other" regarding the gender, that answered a questionnaire which was sent to them through the internet. The questionnaire consisted of 19 questions, 15 open and 4 closed, regarding a) demographics, b) ownership and use of musical instruments, c) disposal for donating – causes of incitement and deterrence, d) cost and maintenance condition of the musical instruments that would be donated.

The results of the research create an optimistic image regarding the potential of developing community programs of donations of musical instruments to children of socially vulnerable groups. More specifically, the results lead to the conclusion that a big percentage owns a musical instrument and it would be willing to donate it to children of socially vulnerable groups. Also, the research showed positive correlations between typical music education, musical engagement, ownership of musical instruments and disposal for donating them to children of socially vulnerable groups.

Lastly, this particular research lays a foundation for further research in academic context and for the creation of community programs regarding donations of musical instruments to socially vulnerable groups in Greece.

Πίνακας περιεχομένων	
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	2
ΕΙΣΑΓΩΓΗ	5
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	6
1.1. Κοινωνικά ευπαθείς ομάδες και κοινωνικός αποκλεισμός	6
1.2. Μη ισότιμη πρόσβαση στη μουσική εκπαίδευση και ανάγκη γιαε κδημοκρατισμό .	7
1.3. Κοινοτικά προγράμματα δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – Η ΕΡΕΥΝΑ	11
2.1. Στόχοι και ερευνητικά ερωτήματα	11
2.2. Μεθοδολογία	11
2.3. Αποτελέσματα	13
2.3.1. 1^ο Μέρος: Ποσοστιαίες αναλύσεις	13
2.3.2. 2^ο Μέρος: Διμεταβλητές σχέσεις	14
2.4. Συμπεράσματα	16
2.5. Συζήτηση	17
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	21
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α – Ερωτηματολόγιο	25
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β – Πίνακες ποσοστιαίων αναλύσεων	30
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ – Διμεταβλητών σχέσεων	39

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η παρούσα εργασία αφορά την διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης κοινοτικών προγραμμάτων δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων στην Ελλάδα. Η επιλογή του θέματος της εργασίας έγινε μέσα από το μεταπτυχιακό πρόγραμμα *Μουσική και Κοινωνία*, στο οποίο ήρθα σε επαφή για πρώτη φορά με κοινοτικά προγράμματα δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, όπως το *Hungry for Music*, το οποίο είναι ένα πρόγραμμα το οποίο δραστηριοποιείται στην Αμερική (<https://hungryformusic.org>). Μέσα από την επαφή αυτή, ευαισθητοποιήθηκα για το συγκεκριμένο θέμα, και έπειτα από αναζήτηση για παρόμοια προγράμματα στην Ελλάδα, προβληματίστηκα σχετικά με την έλλειψη αυτών στην χώρα μας. Έτσι, μου γεννήθηκε η επιθυμία για την πρακτική επιδίωξη δημιουργίας παρόμοιων προγραμμάτων στην Ελλάδα. Ωστόσο, έπειτα από την καθοδήγηση των καθηγητών του μεταπτυχιακού κατέληξα στο ότι πριν την πρακτική προσπάθεια για τη δημιουργία ενός προγράμματος, είναι σημαντικό να διερευνηθούν οι δυνατότητες ανάπτυξης μιας τέτοιας πρωτοβουλίας στην Ελλάδα. Έτσι η παρούσα έρευνα φιλοδοξεί να αποτελέσει το πρώτο βήμα για την δημιουργία ενός προγράμματος το οποίο θα συλλέγει μουσικά όργανα από δωρεές και θα τα δωρίζει σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων.

Στο πρώτο κεφάλαιο της εργασίας παρουσιάζεται το θεωρητικό υπόβαθρο, ξεκινώντας από τις έννοιες των κοινωνικά ευπαθών ομάδων, του κοινωνικού αποκλεισμού και της ευάλωτης συνθήκης, έτσι ώστε ο αναγνώστης να έχει την δυνατότητα να κατανοήσει σε βάθος το θεωρητικό υπόβαθρο της εργασίας. Έπειτα, γίνεται αναφορά στην ευθύνη για την παροχή ίσης πρόσβασης στη μουσική εκπαίδευση. Στην συνέχεια αναφέρονται οι παράγοντες οι οποίοι οδηγούν τις κοινωνικά ευπαθή ομάδες στον κοινωνικό αποκλεισμό και ειδικότερα στον αποκλεισμό από την μουσική εκπαίδευση. Το πρώτο κεφάλαιο κλείνει με την αναφορά σε κοινοτικά προγράμματα του εξωτερικού έτσι ώστε ο αναγνώστης να σχηματίσει μια εικόνα σχετικά με τις ήδη υπάρχουσες δράσεις δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων. Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται η έρευνα, η οποία αφορά τη συλλογή και την ανάλυση δεδομένων στην Ελλάδα σχετικά με τη διάθεση ατόμων του γενικού πληθυσμού που είναι κάτοχοι μουσικών οργάνων να δωρίσουν μουσικά όργανα σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων τα οποία δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να προμηθευτούν ένα μουσικό όργανο. Τέλος, στη συζήτηση γίνεται η σύγκριση των ευρημάτων της παρούσας έρευνας με τη βιβλιογραφία και διατυπώνονται προτάσεις όσον αφορά την αποτελεσματική λειτουργία ενός προγράμματος δωρεάς μουσικών οργάνων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 – ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

1.1 Κοινωνικά ευπαθείς ομάδες, κοινωνικός αποκλεισμός και μη ισότιμη πρόσβαση στη μουσική εκπαίδευση

Σύμφωνα με τον ορισμό της Ευρωπαϊκής επιτροπής, κοινωνικά ευπαθείς ομάδες είναι «ομάδες οι οποίες βιώνουν υψηλότερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, σε σχέση με το γενικό πληθυσμό. Αυτές οι ομάδες περιλαμβάνουν εθνικές μειονότητες, μετανάστες, άτομα με αναπηρίες, άστεγους, όσους παλεύουν με την κατάχρηση ουσιών, απομονωμένους ηλικιωμένους, και παιδιά. Όλες αυτές οι ομάδες συχνά αντιμετωπίζουν δυσκολίες οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε περαιτέρω κοινωνικό αποκλεισμό, όπως εκπαίδευση χαμηλού επιπέδου και ανεργία ή υποαπασχόληση» (European Parliament Think Tank, 2016). Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (World Health Organisation, WHO), «ως ευάλωτη ή ευπαθής συνθήκη ορίζεται εκείνη η κατάσταση στην οποία ένας πληθυσμός, ένα άτομο ή μια οργάνωση αδυνατεί να προβλέψει, να διαχειριστεί, να αντιμετωπίσει και να αναρρώσει από τις συνέπειες καταστροφών. (European Parliament Think Tank, 2016).

Μια πτυχή του κοινωνικού αποκλεισμού που βιώνουν τα παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων είναι η μη ισότιμη πρόσβαση στη εκπαίδευση και ειδικότερα στη μουσική εκπαίδευση. Αυτό είναι απόρροια διάφορων παραγόντων, όπως η φτώχεια, ο πόλεμος και οι άνισες ευκαιρίες στο εκπαιδευτικό σύστημα (Poray, 2010· Vergou, 2019· Koorman, 2007). Πολλές χώρες σε όλον τον δυτικό κόσμο τα τελευταία χρόνια βιώνουν σημαντική οικονομική κρίση. Ένα από τα κύρια προβλήματα που πηγάζει από την οικονομική κρίση είναι ο κοινωνικός αποκλεισμός που βιώνουν οι ομάδες του πληθυσμού που βρίσκονται κάτω από το όριο της φτώχειας (Poray, 2010). Οι ομάδες αυτές συχνότατα αποκλείονται από την πρόσβαση και τη συμμετοχή σε ποικίλες δραστηριότητες και ευκαιρίες (Sen, 2000) αλλά και από την ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση (Mechanic, 2007· Poray, 2010· Tsakloglou & Cholezas, 2005). Η μη ισότιμη πρόσβαση στη μουσική εκπαίδευση ειδικότερα, για τις οικογένειες που βρίσκονται στο φάσμα της σχετικής ή της απόλυτης φτώχειας έχει επίσης συζητηθεί σημαντικά (Bates, 2016., Decerf, 2018). Ο πληθυσμός της Ελλάδας επίσης βιώνει τα τελευταία χρόνια οικονομική κρίση μεγάλων διαστάσεων, η οποία έχει επιφέρει πολυάριθμα αρνητικά αποτελέσματα στην ποιότητα ζωής του (Paradakis et al., 2020). Ένας από τους βασικούς λόγους για τους οποίους οι κοινωνικά ευπαθείς ομάδες δεν έχουν ίση πρόσβαση στη μουσική εκπαίδευση, είναι η αδυναμία των οικογενειών να προμηθευτούν ένα μουσικό όργανο λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων (Alastair et al, 2020· Albert, 2006· Bates, 2012· Jorgensen, 2007· Koorman, 2007)

Επιπλέον, οι έντονες προσφυγικές και μεταναστευτικές ροές προς τη χώρα έχουν δημιουργήσει νέες πληθυσμιακές ομάδες που συχνά βιώνουν κοινωνικό και χωρικό αποκλεισμό ή/και στιγματισμό (Vergou, 2019). Αυτό συμβαίνει εν μέρει διότι οι πρόσφυγες συχνά τοποθετούνται σε δομές φιλοξενίας οι οποίες βρίσκονται εκτός πόλεων δίχως να έχουν την δυνατότητα μεταφοράς εντός του αστικού ιστού, με αποτέλεσμα τα παιδιά και οι έφηβοι πρόσφυγες να στερούνται την πρόσβαση σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και ειδικότερα σε μουσικές δράσεις και εκπαιδευτικά προγράμματα (Vergou, 2019). Πολλαπλές μελέτες τα τελευταία χρόνια ωστόσο έχουν δείξει ότι οι μουσικές δράσεις έχουν ποικίλα οφέλη για τα παιδιά των προσφύγων, όπως τον αναπροσδιορισμό της ταυτότητας τους, βελτιωμένες κοινωνικές σχέσεις και καλλιέργεια της αίσθησης του ανήκειν (Lenette, & Sunderland, 2016· Millar & Warwick, 2019). Την αδυναμία πρόσβασης σε μουσικές δράσεις και μουσικά εκπαιδευτικά προγράμματα τη βιώνει ωστόσο και ένα μεγάλο ποσοστό παιδιών και εφήβων

που ανήκουν σε άλλες κοινωνικά ευπαθείς ομάδες, όπως για παράδειγμα τα παιδιά που διαμένουν σε δομές φιλοξενίας και οι ανήλικοι παραβάτες. Αυτοί, τις περισσότερες φορές, δεν έχουν τη δυνατότητα απόκτησης ενός μουσικού οργάνου ούτε και πρόσβασης στη μουσική εκπαίδευση (Alastair et al, 2020· Albert, 2006· Bates, 2012· Jorgensen, 2007· Koorman, 2007).

1.2 Μη ισότιμη πρόσβαση στη μουσική εκπαίδευση και ανάγκη για εκδημοκρατισμό

Πολυάριθμες έρευνες έχουν αναδείξει τα οφέλη της μουσικής εκπαίδευσης (Colwell & Davidson, 1996· Gill & Rickard, 2012· Petress, 2005). Σύμφωνα με τον Bates (2012), είναι σημαντικό να παρέχεται σε όλα τα παιδιά και τους νέους δωρεάν και ίση πρόσβαση στη μουσική εκπαίδευση. Ειδικότερα, όσον αφορά τα παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, η μουσική εκπαίδευση και γενικότερα η μουσική ενασχόληση έχει τη δυνατότητα να βελτιώσει την προσωπική και την κοινωνική ευζωία των παιδιών, να βελτιώσει την κοινωνική συμπερίληψη και συνοχή και να δημιουργήσει την αίσθηση του ανήκειν (Koorman, 2007· Higgins 2012· Onishi, 2019· McKay & Higham, 2012· Hallam et al, 2012· Vougioukalou et al, 2019).

Η ανάγκη για προσπάθεια παροχής ίσης πρόσβασης στη μουσική εκπαίδευση για όλα τα παιδιά και τους νέους είναι αυτονόητη. Το πρώτο βήμα για την προσπάθεια παροχής ίσης πρόσβασης στη μουσική εκπαίδευση αποτελεί η αναγνώριση και η κατανόηση των διάφορων παραγόντων οι οποίοι οδηγούν στη μη ίση πρόσβαση σε αυτήν (Albert, 2006). Σημαντικό μέρος της ευθύνης για την αναγνώριση των υπάρχοντων προβλημάτων και αναγκών, την διερεύνηση των αιτιών μη ίσης πρόσβασης και τέλος, και την επιδίωξη της παροχής ίσων ευκαιριών, βαραίνει τους ίδιους τους μουσικοπαιδαγωγούς (Albert, 2006., Jorgensen, 2007· Reimer, 2007). Σύμφωνα με τον Bowman (2007) «οι προβληματισμοί για κοινωνική δικαιοσύνη στη μουσική εκπαίδευση δεν μπορούν να επιλυθούν χωρίς να αναγνωρίσουμε τη μεταξύ τους σχέση και χωρίς να εξερευνήσουμε την πολυπλοκότητα των τρόπων με τους οποίους αλληλοσυνδέονται αυτές οι κινήσεις συμπερίληψης/αποκλεισμού. Ως βασικό κοινωνικό φαινόμενο και ως ισχυρό μέσο για την διαμεσολάβηση της συμπερίληψης και του αποκλεισμού, η μουσική είναι πάντα ένα εγχείρημα με σαφείς ηθικές διαστάσεις και επιπτώσεις. Οι μουσικές μας αποφάσεις και οι επιλογές που κάνουμε ως εκπαιδευτικοί μουσικής δεν αφορούν μόνο ή κατά βάση ερωτήματα αισθητικής φύσης ή την επίτευξη «μουσικών» αποτελεσμάτων. Συνδέονται άμεσα με θέματα πολιτικής οικονομίας, προσβασιμότητας σε πόρους, καθώς και με ηθικά θέματα που συνεπάγονται από αυτά». Σύμφωνα με τον Reimer (2007), «οι μουσικοπαιδαγωγοί στην εποχή μας έχουν την ίδια υποχρέωση με όλους τους υπόλοιπους πολίτες και παιδαγωγούς – την υποστήριξη και την προώθηση ιδανικών ισότητας και δικαιοσύνης σε όλες τους τις πράξεις». Αυτό σημαίνει, ότι πρέπει να δημιουργηθούν εκστρατείες υπέρ της ισότιμης πρόσβασης στην μουσική εκπαίδευση και να υπάρξει αντίσταση σε όσους την παρεμποδίζουν λόγω άγνοιας, αδιαφορίας και κυρίως συμφερόντων (McLaren, 2011· Jorgensen, 2007). Παράλληλα, σύμφωνα με την Jorgensen, υπάρχει μεγάλη έλλειψη ηγετικών μορφών οι οποίες να υπερασπίζονται και να αγωνίζονται για την δικαιοσύνη και την ίση πρόσβαση στη μουσική εκπαίδευση. Για αυτό και είναι σημαντικό οι μουσικοπαιδαγωγοί να μην αναλώνονται σε ουτοπικές επιδιώξεις, αλλά να μάχονται σε ρεαλιστικό και πρακτικό επίπεδο, διατηρώντας μια ανθρωπιστική προσέγγιση για τη δημιουργική αντιμετώπιση των προβλημάτων και δυσκολιών (Jorgensen, 2007). Αντίστοιχα, ιδιαίτερα μεγάλο μέρος της ευθύνης φέρει η πολιτική ηγεσία και η κυβέρνηση της εκάστοτε χώρας (Jorgensen, 2007). Είναι σημαντικό να δημιουργηθούν νόμοι οι οποίοι εξασφαλίζουν, προστατεύουν και προωθούν την ίση

πρόσβαση στην εκπαίδευση γενικά και στη μουσική εκπαίδευση ειδικότερα (Jorgensen, 2007).

1.3 Κοινοτικά προγράμματα δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων

Με βάση τα προαναφερθέντα προβλήματα, αναδύεται η ανάγκη για τη δημιουργία, τη μελέτη, την προώθηση, και την ενίσχυση προγραμμάτων που στοχεύουν στην παροχή ίσης πρόσβασης στη μουσική εκπαίδευση για τα παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων (Bates, 2012· Jorgensen, 2007· Veblen, 2012). Ο τομέας της κοινοτικής μουσικής αφορά τη δημιουργία δράσεων και προγραμμάτων που στοχεύουν στην κοινωνική συνοχή και συμπερίληψη των κοινωνικά ευπαθών ομάδων και στη βελτίωση της προσωπικής και κοινωνικής ευζωίας τους (Koorpman, 2007· Higgins 2012· Onishi, 2019· McKay & Higham, 2012). Η κοινοτική μουσική δεν επιδέχεται έναν μονομερή ορισμό, καθώς ουσιαστικά προσαρμόζεται στο εκάστοτε πλαίσιο όπου υλοποιείται αποτελώντας έτσι ένα πολυδιάστατο και συνεχώς μεταβαλλόμενο έργο (Higgins, 2012· Veblen, 2008). Μια από τις βασικές αρχές της κοινοτικής μουσικής είναι το ότι είναι ανοιχτή και προσβάσιμη σε όλους, ανεξαρτήτως κοινωνικο-οικονομικού και πολιτισμικού υπόβαθρου (Higgins, 2012· McKay & Higham, 2012). Έρευνες έχουν οδηγήσει στο συμπέρασμα ότι οι δράσεις και τα προγράμματα κοινοτικής μουσικής πετυχαίνουν τους στόχους τους και ότι επιφέρουν πολλαπλά θετικά αποτελέσματα στην ευζωία των ατόμων που ανήκουν σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (Hallam et al, 2012· Vougioukalou et al, 2019).

Στα πλαίσια της κοινοτικής μουσικής, ο Albert (2006) προτείνει την οργανωμένη χορήγηση μουσικών οργάνων σε παιδιά που βιώνουν κοινωνικοοικονομικές δυσκολίες, έτσι ώστε να έχουν πρόσβαση στην οργανική μουσική εκπαίδευση. Επίσης, προτείνει την εναλλακτική του δανεισμού μουσικών οργάνων αντί της δωρεάς (Albert, 2006). Στα περισσότερα κοινοτικά προγράμματα δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, κυριαρχεί η ιδέα της προσφοράς των μουσικών οργάνων από ανθρώπους που δεν τα χρειάζονται και δεν τα χρησιμοποιούν, σε παιδιά τα οποία αδυνατούν να αποκτήσουν ένα μουσικό όργανο. Αυτή η ιδέα αναφέρεται στην βιβλιογραφία ως «κοινωνική ανακύκλωση» και ουσιαστικά αφορά την ανακατανομή και τον διαμοιρασμό των μουσικών οργάνων προς παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων (Donnelly et al, 2017). Στη συνέχεια θα αναφερθούν ενδεικτικά μερικές χαρακτηριστικές περιπτώσεις κοινοτικών προγραμμάτων που ασχολούνται με τη δωρεά μουσικών οργάνων.

Το *Hungry for music*, είναι ένα πρόγραμμα εθελοντικού χαρακτήρα που δημιουργήθηκε το 1994 στις Η.Π.Α. με ιδρυτή τον Jeff Campbell. Το *Hungry for Music* προσκαλεί και δέχεται δωρεές μουσικών οργάνων από ανθρώπους που δεν τα χρησιμοποιούν ή δεν τα χρειάζονται και στη συνέχεια τα διαμοιράζει σε παιδιά τα οποία θέλουν να ξεκινήσουν τη σπουδή ενός οργάνου αλλά δεν έχουν την δυνατότητα να το αποκτήσουν. Για να καταφέρει τους στόχους του, το πρόγραμμα αξιοποιεί εθελοντές, οι οποίοι μοιράζονται τα διάφορα καθήκοντα που είναι απαραίτητα για την ομαλή λειτουργία του προγράμματος. Μερικοί εθελοντές είναι υπεύθυνοι για τη συλλογή των μουσικών οργάνων από ανθρώπους που δεν τα χρησιμοποιούν, άλλοι για τη συντήρηση των μουσικών οργάνων και άλλοι για την προώθηση και την οργάνωση του προγράμματος (<https://hungryformusic.org>). Στο πλαίσιο του προγράμματος έχουν δωριστεί σε παιδιά τα οποία απειλούνται ή βρίσκονται κάτω από το

όριο της φτώχειας πάνω από δεκαέξι χιλιάδες μουσικά όργανα σε πενήντα πολιτείες των ΗΠΑ και τριάντα δύο χώρες. Κάθε χρόνο, το Hungry for Music συλλέγει και διαμοιράζει πάνω από χίλια μουσικά όργανα σε παιδιά ο(<https://hungryformusic.org>· Στάμου et al, 2018).

Αντίστοιχα, η *World Heart Beat Music Academy* (WHBMA) είναι μια ακαδημία η οποία ιδρύθηκε το 2009 από την Sahana Gero και έχει την βάση του στο Λονδίνο. Εκτός από την δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, η WHBMA προσφέρει και δωρεάν μαθήματα μουσικής στα παιδιά. Το 49% των μαθητών της WHBMA υποστηρίζεται εξ ολοκλήρου από δωρεές μουσικών οργάνων (<https://worldheartbeat.org>).

Το *Musicopia* είναι ένα πρόγραμμα δωρεάς μουσικών οργάνων με βάση την Φιλαδέλφεια των Η.Π.Α., το οποίο ιδρύθηκε το 1974 από τα μέλη ενός κουαρτέτου εγχόρδων. Αρχικά, το πρόγραμμα ήταν επικεντρωμένο στη δωρεά μουσικών οργάνων σε σχολεία και σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, τα οποία επιθυμούσαν να ξεκινήσουν να παίζουν και να μαθαίνουν κάποιο μουσικό όργανο εντός του σχολικού πλαισίου, αλλά πλέον το πρόγραμμα έχει διευρύνει τους ορίζοντές του δρώντας και εκτός σχολικού πλαισίου, στην ευρύτερη κοινότητα (<https://musicopia.net>).

Ένα παρόμοιο πρόγραμμα είναι το *Save the music foundation*, ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός ο οποίος δημιουργήθηκε το 1997 από τον John Sykes και δραστηριοποιείται στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Η βασική χαρακτηριστική διαφορά είναι ότι το *Save the music foundation* δέχεται μόνο χρηματικές δωρεές με τις οποίες αγοράζει νέα μουσικά όργανα, τα οποία στην συνέχεια δωρίζονται σε σχολεία και σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων. Αυτό συμβαίνει επειδή το πρόγραμμα υποστηρίζει ότι είναι σημαντικό τα όργανα τα οποία δωρίζονται στα παιδιά να είναι υψηλής ποιότητας και υψηλού κατασκευαστικού επιπέδου (<https://savethemusic.org>).

Το *Music4life* είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός δωρεάς μουσικών οργάνων, με βάση το Seattle, ο οποίος ιδρύθηκε το 2007 από τον Richard N.J. Lee και τον David Endicott και δραστηριοποιείται στις Η.Π.Α. προσφέροντας περίπου δύο χιλιάδες μουσικά όργανα κάθε χρόνο. Ειδικότερα, το *Music4life* δωρίζει μουσικά όργανα σε σχολεία υποβαθμισμένων περιοχών. Οι μαθητές μπορούν να δανειστούν τα μουσικά όργανα από το σχολείο για μεγάλα χρονικά διαστήματα, αλλά εν τέλει τα επιστρέφουν, έτσι ώστε να αξιοποιηθούν και από άλλους μαθητές (<https://music4life.org>).

Επιπρόσθετα, ένα από τα προγράμματα κοινοτικής μουσικής το οποίο εμπεριέχει τη δωρεά μουσικών οργάνων είναι το *El sistema* της Βενεζουέλας. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα το οποίο ξεκίνησε στη Βενεζουέλα τη δεκαετία του '70 από τον Jose Antonio Abreu. Το *El Sistema* παρέχει τη δυνατότητα σε παιδιά και νέους να συμμετέχουν συστηματικά σε μουσικές δράσεις, όπως για παράδειγμα σε ορχήστρες λόγιας δυτικής μουσικής (Ilari et al., 2016., Majno, 2012). Το *El Sistema* παρέχει δωρεάν στο κάθε παιδί-συμμετέχοντα ένα μουσικό όργανο, ενώ παράλληλα διαθέτει ολόκληρο τομέα που ασχολείται με τη κατασκευή, τη συλλογή και τη συντήρηση μουσικών οργάνων με στόχο την προμήθεια ποιοτικών οργάνων στους συμμετέχοντες (Ilari et al., 2016· Majno, 2012). Στην περίπτωση του *El Sistema*, η πρόσβαση στη μουσική εκπαίδευση έχει επιφέρει ποικίλα θετικά αποτελέσματα, όπως η μείωση της εγκληματικότητας στις περιοχές που λαμβάνει χώρα το πρόγραμμα και η δημιουργία θέσεων εργασίας για τους συμμετέχοντες (Majno, 2012). Πλέον το κίνημα του *El Sistema* έχει διαδοθεί παγκοσμίως και έχει πυροδοτήσει τη δημιουργία παρόμοιων προγραμμάτων σε πολλές χώρες του κόσμου (Majno, 2012). Το *El Sistema* υπάρχει και στην Ελλάδα ως *El Sistema Greece* με βάση την Αθήνα (<https://elsistema.gr>).

Το κυβερνητικό πρόγραμμα *Pupil Equity Fund* ή *PEF* της Σκωτίας συλλέγει χρηματικά ποσά τα οποία μεταξύ άλλων, αξιοποιούνται και για την χορηγία μουσικών οργάνων σε μαθητές που αντιμετωπίζουν κοινωνικοοικονομικές δυσκολίες (Alastair et al, 2020).

Υπάρχουν ωστόσο και άλλα προγράμματα κοινοτικής μουσικής που προτείνουν την κατασκευή μουσικών οργάνων από ανακυκλώσιμα υλικά και σκουπίδια με στόχο τη πρόσβαση στη μουσική σπουδή και πράξη. Ο μουσικός οργανισμός *Orquesta de Instrumentos Reciclados de Cateura* της Παραγουάης κατασκευάζει μουσικά όργανα από σκουπίδια και ανακυκλώσιμα υλικά, προκειμένου να προσφέρει την εμπειρία της ορχήστρας σε παιδιά και νέους που βιώνουν κοινωνικό αποκλεισμό (Boscarino, & Saraviac, 2021). Ειδικότερα, στα πλαίσια του προγράμματος έχει δημιουργηθεί η *Recycled Orchestra of Cateura*, η οποία πλέον είναι μια παγκοσμίου φήμης ορχήστρα με αρκετές συναυλίες ανά τον κόσμο. Έρευνες έχουν δείξει ότι τα παιδιά που συμμετέχουν αναπτύσσουν αυτοπεποίθηση και αίσθημα υπευθυνότητας, καθώς και αποκτούν κίνητρα και στόχους οι οποίοι τα προστατεύουν από κινδύνους που ελλοχεύουν στις κοινότητες όπου διαβιών, λόγω της φτώχειας, της γενικευμένης παρανομίας και των καταχρήσεων. (Boscarino, & Saraviac, 2021).

The Gift of Music Foundation (<https://giftofmusic.org>), *Global Music Project* (<https://globalmusicproject.org>), *Bringing Music to Life* (<https://bringingmusictolife.org>), *Mason Academy - Instruments in the Attic* (<https://masonacademy.gmu.edu>), *Meyer Music – Band of Angels* (<https://meyermusic.com>), *Charity Music* (<https://charitymusic.org>), *Half Step Music Foundation* (<https://halfsteps.org>). Ορισμένα από αυτά τα προγράμματα, όπως το “The gift of music foundation” δεν δέχονται ως δωρεές μουσικά όργανα τα οποία βρίσκονται σε ιδιαίτερα κακή κατάσταση και δεν είναι δυνατόν να επισκευαστούν, ενώ άλλα προγράμματα, όπως το “Instruments in the Attic” και το “Meyer music – band of angels” δέχονται ακόμα και τέτοια όργανα, τα οποία τα δωρίζουν σε διάφορες ομάδες παιδιών, για να χρησιμοποιηθούν ως υλικά για διάφορα καλλιτεχνικά πρότζεκτ (<https://giftofmusic.org>· <https://masonacademy.gmu.edu>· <https://meyermusic.com>).

Τα προγράμματα και οι δράσεις δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων φαίνεται ότι απαιτούν τον πολύπλοκο και πολυδιάστατο συντονισμό και οργάνωση διαφόρων επιμέρους εργασιών, όπως για παράδειγμα την συλλογή, την συντήρηση και την διανομή των μουσικών οργάνων, τον εντοπισμό των παιδιών που ανήκουν σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες, την προώθηση και την διαφήμιση της δράσης ή του προγράμματος και την νομοθέτησή του/της. (Alastair et al, 2020· Boscarino, & Saraviac, 2021· Ilari et al., 2016· Majno, 2012). Στην Ελλάδα δεν υπάρχει κάποια ολοκληρωμένη και πλήρως συντονισμένη δράση, η οποία να αφορά εξ ολοκλήρου στη συστηματική συλλογή και δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων. Ως αποτέλεσμα, αναδύεται η ανάγκη αρχικά για τη διερεύνηση των δυνατοτήτων ανάπτυξης κοινοτικών προγραμμάτων δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων και στη συνέχεια για τη δημιουργία τέτοιων προγραμμάτων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – Η ΕΡΕΥΝΑ

2.1 Στόχοι και ερευνητικά ερωτήματα

Στόχος της έρευνας ήταν η συλλογή δεδομένων στην Ελλάδα σχετικά με τη διάθεση ατόμων του γενικού πληθυσμού που είναι κάτοχοι μουσικών οργάνων να δωρίσουν μουσικά όργανα σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων τα οποία δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να προμηθευτούν ένα μουσικό όργανο. Απώτερος στόχος της μελέτης είναι να ανιχνεύσει αν διαφαίνονται αισιόδοξες προοπτικές για τη δημιουργία μιας τέτοιας δράσης στην Ελλάδα.

Πιο συγκεκριμένα, η παρούσα μελέτη επιδίωξε, μέσα από τις αυτοαναφορές των συμμετεχόντων του δείγματος, να απαντήσει στα παρακάτω ερευνητικά ερωτήματα:

- Τι ποσοστό του γενικού πληθυσμού κατέχει κάποιο μουσικό όργανο;
- Τι ποσοστό του πληθυσμού που κατέχει κάποιο μουσικό όργανο είναι διατεθειμένο να το δωρίσει σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων;
- Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των ατόμων τα οποία κατέχουν κάποιο μουσικό όργανο και θα ήταν διατεθειμένα να το δωρίσουν σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων (φύλο, ηλικία, μουσική εκπαίδευση, μουσική ενασχόληση);
- Ποιοι είναι οι λόγοι που προτρέπουν για ή αποτρέπουν τα άτομα από τη δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων;
- Ποια μουσικά όργανα φαίνεται να είναι περισσότερο διαθέσιμα για δωρεά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων;
- Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των οργάνων αυτών όπως αναφέρονται από τους κατόχους τους (κόστος, κατάσταση συντήρησης);

2.2 Μεθοδολογία

Το δείγμα της έρευνας αποτέλεσαν 1000 άτομα από όλη την ελληνική επικράτεια, 482 άνδρες και 521 γυναίκες, και 8 άτομα τα οποία απάντησαν «άλλο» στο φύλο, ηλικίας άνω των 18 ετών, που απάντησαν σε ένα γραπτό ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο, κατασκευασμένο από τον ερευνητή, που διακινήθηκε μέσω διαδικτύου. Η συλλογή των ερωτηματολογίων πραγματοποιήθηκε κυρίως μέσω διαδικτύου και διήρκησε περίπου οκτώ μήνες, από τον Αύγουστο του 2021 έως τον Μάρτιο του 2022. Το ερωτηματολόγιο αποτελούνταν συνολικά από 19 ερωτήσεις, εκ των οποίων 15 ήταν κλειστού τύπου και 4 ερωτήσεις ανοιχτού τύπου (βλέπε Παράρτημα Α). Το πρώτο μέρος του ερωτηματολογίου αφορούσε τα δημογραφικά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων, όπως το φύλο, την ηλικία, το επίπεδο της μουσικής εκπαίδευσης και το αν οι συμμετέχοντες ασχολούνται με τη μουσική ή όχι. Το δεύτερο μέρος περιλάμβανε ερωτήσεις που αφορούσαν το αν οι συμμετέχοντες έχουν στην κατοχή τους κάποια μουσικά όργανα και αν τα χρησιμοποιούν στο σύνολό τους. Στην συνέχεια, οι ερωτήσεις αφορούσαν την πιθανή διάθεση των συμμετεχόντων για δωρεά κάποιου μουσικού οργάνου σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων και τους λόγους που τους κινητοποιούν ή τους αποτρέπουν από κάτι τέτοιο. Το ερωτηματολόγιο έκλεινε με ερωτήσεις που αφορούσαν το είδος των μουσικών οργάνων τα οποία οι συμμετέχοντες θα ήταν διατεθειμένοι να δωρίσουν και τα χαρακτηριστικά των οργάνων αυτών κατά την άποψή τους, όπως το κόστος και την κατάσταση συντήρησης.

Πριν την χορήγηση του ερωτηματολογίου, διενεργήθηκε έλεγχος αξιοπιστίας επαναλαμβανόμενων μετρήσεων με 100 άτομα, τα οποία συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο δύο φορές με χρονική διαφορά δύο εβδομάδων. Οι δύο χορηγήσεις του ερωτηματολογίου

διέφεραν μόνο στη σειρά των ερωτήσεων, με στόχο να διαπιστωθεί η αξιοπιστία εναλλακτικών τύπων. Προέκυψε δείκτης αξιοπιστίας $r=0.849$ που κρίθηκε ως πολύ ικανοποιητικός.

2.3 Αποτελέσματα

2.3.1 1^ο Μέρος: Ποσοστιαίες αναλύσεις

Όσον αφορά τα δημογραφικά στοιχεία και ειδικότερα το φύλο των συμμετεχόντων, το 51,2% ήταν γυναίκες, το 48.2% άνδρες και ένα ποσοστό 0.7% δήλωσε 'Άλλο' (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 1). Παράλληλα, οι συμμετέχοντες είχαν ηλικία <25 κατά 37,7%, 25-35 κατά 43,5% και το 18.9% ήταν >35 ετών (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 2). Επιπλέον, το 67.8% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι ασχολείται με τη μουσική, ενώ το 32.2% δήλωσε ότι δεν έχει καμία μουσική ασχολία (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 3). Από τους συμμετέχοντες οι οποίοι δήλωσαν ότι ασχολούνται με την μουσική, το 60.9% δήλωσε ότι ασχολείται επαγγελματικά με την μουσική, ενώ το 39.1% δήλωσε ότι ασχολείται ερασιτεχνικά με την μουσική (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 4). Το 76.5% του δείγματος είχε στο παρελθόν κάποιου είδους τυπική μουσική εκπαίδευση, ενώ το 23.5% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι δεν είχε καμία τυπική μουσική εκπαίδευση στο παρελθόν (ωδείο, πανεπιστήμιο κ.α.) (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 5). Ειδικότερα, όσον αφορά το είδος της τυπικής μουσικής εκπαίδευσης που είχαν οι συμμετέχοντες, το 58.2% έχει πάει ωδείο, το 28.5% έχει φοιτήσει σε πανεπιστήμιο, το 32.2% έχει κάνει ιδιαίτερα και το 32.3% έχει παρακολουθήσει σεμινάρια (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 6). Η διάρκεια της τυπικής μουσικής εκπαίδευσης ήταν <1^{ος} έτους για το 11.3%, 1-3 έτη για το 19.2%, 4-6 έτη για το 12.3% και >6 έτη για το 57.1% (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 7). Παράλληλα, το 61.1% του δείγματος δήλωσε ότι είχε στο παρελθόν κάποιου είδους άτυπη μουσική εκπαίδευση, ενώ το 38.9% δήλωσε ότι δεν είχε στο παρελθόν κάποιου είδους άτυπη μουσική εκπαίδευση (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 8). Η διάρκεια της άτυπης μουσικής εκπαίδευσης ήταν <1^{ος} έτους για το 33,3%, 1-3 έτη για το 29.8%, 4-6 έτη για το 10% και >6 έτη για το 26% (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 9). Τέλος, το 37.9% του δείγματος δήλωσε ότι κατέχει κάποιο τίτλο σπουδών σχετικό με τη μουσική (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 10).

Όσον αφορά την κατοχή μουσικών οργάνων, το 76.6% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι έχει στην κατοχή του ένα τουλάχιστον μουσικό όργανο, ενώ το 23.3% δήλωσε ότι δεν έχει κανένα μουσικό όργανο στην κατοχή του (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 11). Από το σύνολο των συμμετεχόντων οι οποίοι δήλωσαν ότι κατέχουν ένα τουλάχιστον μουσικό όργανο, το 65,1% δήλωσε ότι χρησιμοποιεί όλα τα μουσικά όργανα τα οποία κατέχει, ενώ το 34.9% δήλωσε ότι δεν τα χρησιμοποιεί όλα (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 12). Επιπλέον το 80.2% των συμμετεχόντων οι οποίοι κατέχουν κάποιο μουσικό όργανο δήλωσε ότι θα ήταν διατεθειμένο να κάνει δωρεά, ενώ το 19.8% πως δεν θα ήταν διατεθειμένο για δωρεά (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 13).

Ειδικότερα, όσον αφορά το φύλο, το 72.7% των ανδρών έχει στην κατοχή του κάποιο μουσικό όργανο, ενώ το 27.8% δεν κατέχει. Το 69.9% των αντρών οι οποίοι κατέχουν κάποιο μουσικό όργανο χρησιμοποιεί όλα τα μουσικά όργανα τα οποία κατέχει, ενώ το 30.1% δεν τα χρησιμοποιεί όλα. Επιπλέον, το 76.2% των αντρών οι οποίοι κατέχουν κάποιο μουσικό όργανο θα ήταν διατεθειμένο να κάνει κάποια δωρεά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, ενώ το 23.8% δεν θα ήταν διατεθειμένο. Αντίστοιχα το 80.8% των γυναικών κατέχει κάποιο μουσικό όργανο, ενώ το 19.2% δεν κατέχει. Το 61.2% των γυναικών οι οποίες κατέχουν

κάποιο μουσικό όργανο, χρησιμοποιεί όλα τα μουσικά όργανα τα οποία κατέχει, ενώ το 38.8% δεν χρησιμοποιεί όλα τα μουσικά όργανα τα οποία κατέχει. Τέλος το 83.8% των γυναικών οι οποίες έχουν στην κατοχή τους κάποιο μουσικό όργανο, θα ήταν διατεθειμένο να κάνει δωρεά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, ενώ το 16.2% δεν θα ήταν διατεθειμένο για δωρεά (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 14).

Όσον αφορά την ηλικία, το 83.8% των συμμετεχόντων που είναι κάτω των 25 ετών κατέχει κάποιο μουσικό όργανο, ενώ το 16.2% δεν κατέχει. Το 70.1% των συμμετεχόντων οι οποίοι δήλωσαν κάτω των 25 ετών και κατέχουν κάποιο μουσικό όργανο, χρησιμοποιεί όλα τα μουσικά όργανα τα οποία κατέχει, ενώ το 29.9% δεν τα χρησιμοποιεί όλα. Επίσης, το 84.5% των συμμετεχόντων οι οποίοι δήλωσαν κάτω των 25 ετών και κατέχουν κάποιο μουσικό όργανο, θα ήταν διατεθειμένο να κάνει κάποια δωρεά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, ενώ το 15.5% δεν θα ήταν διατεθειμένο. Αντίστοιχα, το 78.2% όσων συμμετεχόντων είναι από 25 έως και 35 ετών κατέχει κάποιο μουσικό όργανο και το 21.8% δεν κατέχει. Το 70,2% των συμμετεχόντων οι οποίοι είναι από 25 έως και 35 ετών και κατέχουν κάποιο μουσικό όργανο, χρησιμοποιεί όλα τα μουσικά όργανα τα οποία κατέχει, ενώ το 29.8% δεν τα χρησιμοποιεί όλα. Επιπλέον, το 84.4% των συμμετεχόντων οι οποίοι είναι από 25 έως και 35 ετών και κατέχουν κάποιο μουσικό όργανο θα ήταν διατεθειμένο να κάνει κάποια δωρεά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων και το 15.6% δεν θα ήταν διατεθειμένο. Παράλληλα, το 55.7% όσων συμμετεχόντων είναι άνω των 35 ετών κατέχει κάποιο μουσικό όργανο, ενώ το 44.3% δεν κατέχει. Το 57% των συμμετεχόντων οι οποίοι δήλωσαν άνω των 35 ετών και κατέχουν κάποιο μουσικό όργανο χρησιμοποιεί όλα τα όργανα τα οποία κατέχει και το 43% δεν τα χρησιμοποιεί όλα. Τέλος, το 76.7% των συμμετεχόντων οι οποίοι δήλωσαν άνω των 35 ετών και κατέχουν κάποιο μουσικό όργανο θα ήταν διατεθειμένο να κάνει κάποια δωρεά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, ενώ το 23.3% δεν θα ήταν διατεθειμένο (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 15).

Επιπρόσθετα, το 95.7% όσων δήλωσαν ότι ασχολούνται με την μουσική, έχει στην κατοχή του κάποιο μουσικό όργανο, ενώ το 4.3% δεν έχει. Το 69.9% των συμμετεχόντων οι οποίοι ασχολούνται με την μουσική και κατέχουν κάποιο μουσικό όργανο, χρησιμοποιεί όλα τα μουσικά όργανα τα οποία κατέχει και το 31.1% δεν τα χρησιμοποιεί όλα. Το 81.9% των συμμετεχόντων οι οποίοι ασχολούνται με την μουσική, θα ήταν διατεθειμένο να κάνει δωρεά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, ενώ το 18.1% δεν θα ήταν διατεθειμένο (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 16). Αντίστοιχα, το 35.8% όσων δεν έχουν κάποια μουσική ενασχόληση κατέχει κάποιο μουσικό όργανο, ενώ το 64.2% δεν κατέχει. Το 60.1% των συμμετεχόντων οι οποίοι δεν ασχολούνται με την μουσική χρησιμοποιεί όλα τα μουσικά όργανα τα οποία κατέχει, ενώ το 39.9% δεν τα χρησιμοποιεί όλα. Το 70.7% των συμμετεχόντων οι οποίοι δεν ασχολούνται με την μουσική θα ήταν διατεθειμένο να κάνει δωρεά, ενώ το 29.3% δεν θα ήταν διατεθειμένο για δωρεά (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 16). Επιπλέον, από όσους ασχολούνται επαγγελματικά με τη μουσική, το 76.3% χρησιμοποιεί όλα τα μουσικά όργανα τα οποία κατέχει, ενώ το 23.7% δεν τα χρησιμοποιεί όλα. Το 85.2% των επαγγελματιών μουσικών θα ήταν διατεθειμένο για δωρεά και το 14.8% δεν θα ήταν διατεθειμένο. Από την άλλη, το 64% των ερασιτεχνών μουσικών χρησιμοποιεί όλα τα μουσικά όργανα τα οποία κατέχει, ενώ το 36% δεν τα χρησιμοποιεί όλα. Τέλος, το 75% των συμμετεχόντων οι οποίοι ασχολούνται ερασιτεχνικά με την μουσική θα ήταν διατεθειμένο για δωρεά, ενώ το 25% δεν θα ήταν διατεθειμένο για δωρεά (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 17).

Όσον αφορά τα αίτια τα οποία κινητοποιούν ή αποτρέπουν τους συμμετέχοντες οι οποίοι κατέχουν κάποιο μουσικό όργανο να το δωρίσουν ή όχι, οι συμμετέχοντες δήλωσαν ότι θα

ήταν διατεθειμένοι να δωρίσουν κάποιο μουσικό όργανο σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων γιατί πιστεύουν ότι όλοι οι άνθρωποι θα έπρεπε να έχουν πρόσβαση στην μουσική εκπαίδευση και θα ήθελαν να συμβάλουν σε αυτό (69.7%), επίσης επειδή δεν χρησιμοποιούν όλα τα μουσικά όργανα τα οποία κατέχουν και πιστεύουν ότι θα ήταν καλύτερα να αξιοποιηθούν από κάποιο παιδί (62,2%), ή επειδή τους αρέσει να προσφέρουν σε όσους έχουν ανάγκη (39.1%)(βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 18). Από την άλλη πλευρά, το οι συμμετέχοντες οι οποίοι κατέχουν κάποιο μουσικό όργανο και δεν θα ήταν διατεθειμένοι να κάνουν κάποια δωρεά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, δηλώνουν ως λόγο για αυτή τους την απροθυμία το γεγονός ότι το όργανο αυτό έχει συναισθηματική αξία (67.6%), το ότι κάποια στιγμή μπορεί να ασχοληθούν με το όργανο (44.7%), ή επειδή δεν έχουν εμπιστοσύνη ότι το όργανο θα φτάσει στα αλήθεια στα χέρια κάποιου που δεν έχει την δυνατότητα να το αποκτήσει (6,7%) (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 19).

Όσον αφορά το τι είδους όργανα οι συμμετέχοντες θα ήταν διατεθειμένοι να δωρίσουν, το 46.3% δήλωσε ότι θα δώριζε πιάνο, 42.9% κλασική κιθάρα, 28.7% ακουστική κιθάρα, 28.7% ηλεκτρική κιθάρα, 16.7% βιολί, 10.6% μπάσο και 10.6% μπουζούκι (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 20). Σε ποσοστά μικρότερα του 10% δηλώθηκαν προς πιθανή δωρεά τα εξής μουσικά όργανα (με φθίνουσα σειρά): φλογέρα, φλάουτο, σαξόφωνο, ακορντεόν, γιουκαλίλι, κλαρινέτο, φουσαρμόνικα, τουμπερλέκι, τρομπέτα, βιολοντσέλο, τύμπανα, λαούτο, μαντολίνο, μπεντίρ, κοντραμπάσο, ούτι, κανονάκι, μπαλαμά, βιόλα και λύρα.

Σχετικά με το κόστος των μουσικών οργάνων, το 58.1% των συμμετεχόντων οι οποίοι θα ήταν διατεθειμένοι να δωρίσουν, εκτίμησε το κόστος του οργάνου από 10 έως 200 ευρώ, το 29.9% από 200 έως 500 ευρώ, και το 12% εκτίμησε ότι το όργανο προς δωρεά έχει κόστος μεγαλύτερο των 500 ευρώ (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 21). Παράλληλα, το 87.8% δήλωσε ότι μπορούσε να εκτιμήσει την κατάσταση συντήρησης του μουσικού οργάνου το οποίο θα διέθετε προς δωρεά, ενώ το 12.2% δήλωσε ότι δεν μπορούσε να εκτιμήσει την κατάσταση συντήρησης (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 22). Ειδικότερα, η κατάσταση από άποψη συντήρησης των μουσικών οργάνων που θα ήταν διατεθειμένοι να δωρίσουν κρίνεται από καλή ως άριστη για το 63.5% των συμμετεχόντων, μέτρια για το 29,2% και άσχημη για το 7.3% των συμμετεχόντων (βλέπε παράρτημα Β, εικόνα 23).

2.3.2 2^ο μέρος: Διμεταβλητές σχέσεις

Τα δεδομένα της έρευνας κωδικοποιήθηκαν και έγινε στατιστική ανάλυση κατά την οποία πραγματοποιήθηκαν διάφοροι συσχετισμοί και πινακοειδείς διασταυρώσεις μέσω SPSS. Ειδικότερα, οι συσχετίσεις δείχνουν το βαθμό επιρροής της μίας μεταβλητής από την άλλη και συμβολίζονται με τον δείκτη r . Συντελεστής συσχέτισης r άνω του 0.25 δείχνει καλές συσχετίσεις, άνω του 0.50 πολύ καλές και άνω του 0.75 πάρα πολύ καλές. Αν υπάρχει το σημείο του “πλυν” στη τιμή, τότε η συσχέτιση είναι αρνητική. Αρνητική συσχέτιση σημαίνει ότι όσο αυξάνεται η μία μεταβλητή, τόσο μειώνεται η άλλη. Να σημειωθεί ότι όσο αφορά της ερωτήσεις κλειστού τύπου το «Όχι» κωδικοποιήθηκε ως «0» και το «Ναι» ως «1», οπότε θετική συσχέτιση θα τείνει να δείχνει «Ναι» και αρνητική «Όχι». Παράλληλα όταν ο δείκτης p είναι μικρότερος του 0.05, αυτό δείχνει σημαντική στατιστική σχέση ($p < 0.05$), κάτω του 0.10 σχετικά σημαντική στατιστική σχέση ($p < 0.10$) και άνω του 0.10 μη σημαντική στατιστική

σχέση ανάμεσα σε δύο μεταβλητές ($p > 0.10$). Ουσιαστικά, όσο πιο κοντά στο 0 βρίσκεται ο δείκτης r τόσο πιο ισχυρή είναι η στατιστική σχέση ανάμεσα σε δύο μεταβλητές.

Η ανάλυση των στοιχείων έδειξε ότι υπάρχει σημαντική στατιστική σχέση ανάμεσα στην τυπική μουσική εκπαίδευση και στην κατοχή μουσικών οργάνων ($r=0.6$) ($p=0.01$) ($p < 0.05$). Επιπρόσθετα, βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές σχέσεις ανάμεσα στην τυπική μουσική εκπαίδευση και στη χρήση όλων των μουσικών οργάνων ($r=0.27$) ($p=0.04$) ($p < 0.05$). Επιπλέον βρέθηκαν στατιστικά σημαντικές σχέσεις ανάμεσα στη τυπική μουσική εκπαίδευση και στη διάθεση για δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων ($r=0.51$) ($p=0.02$) ($p < 0.05$) (βλέπε παράρτημα Γ, πίνακας 1). Εκτός αυτών, τα μεγαλύτερα ποσοστά μουσικής εκπαίδευσης συσχετίστηκαν θετικά με την ισότιμη πρόσβαση στη μουσική εκπαίδευση ως λόγο που κινητοποιεί τους συμμετέχοντες στη δωρεά μουσικών ($r=0.31$) ($p=0.03$) ($p < 0.05$), τη μη χρήση και αξιοποίηση από κάποιο παιδί ($r=0.26$) ($p=0.03$) ($p < 0.05$), και τη προσφορά σε όσους έχουν ανάγκη ($r=0.27$) ($p=0.03$) ($p < 0.05$) ως τα κίνητρα για δωρεά (βλέπε παράρτημα Γ, πίνακας 2). Επιπλέον, υπάρχει σημαντική στατιστική αρνητική σχέση ανάμεσα στη τυπική μουσική εκπαίδευση και στην ηλικία ($r=-2.8$) ($p=0.04$) ($p < 0.05$) (βλέπε παράρτημα Γ, πίνακας 3). Τέλος, η έρευνα έδειξε ότι υπάρχει σημαντική στατιστική σχέση ανάμεσα στην τυπική μουσική εκπαίδευση και στην επαγγελματική ενασχόληση με τη μουσική ($r=0.49$) ($p=0.03$) ($p < 0.05$) (βλέπε παράρτημα Γ, πίνακας 1).

Επίσης, η έρευνα έδειξε ότι υπάρχει σημαντική στατιστική σχέση ανάμεσα στους συμμετέχοντες οι οποίοι δήλωσαν ότι έχουν κάποια μουσική ενασχόληση, και την διάθεση για δωρεά κάποιου μουσικού (βλέπε παράρτημα Γ, πίνακας 4). Σημαντική στατιστική σχέση βρέθηκε επίσης ανάμεσα στη διάθεση για δωρεά μουσικών οργάνων και σε συγκεκριμένους λόγους-αίτια κινητοποίησης ή αποτροπής για τη δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων. Ειδικότερα, στατιστικά σημαντική θετική σχέση βρέθηκε με το αίτιο δωρεάς «πρόσβαση στην μουσική εκπαίδευση και προσφορά σε αυτήν» ($r=0.51$) ($p=0.01$) ($p < 0.05$), με το αίτιο δωρεάς «μη χρήση και αξιοποίηση από κάποιο παιδί» ($r=0.44$) ($p=0.01$) ($p < 0.05$), με το αίτιο δωρεάς «προσφορά σε όσους το έχουν ανάγκη» ($r=0.31$) ($p=0.035$) ($p < 0.05$) (βλέπε παράρτημα Γ, πίνακας 2). Αρνητική στατιστικά σημαντική σχέση βρέθηκε με το αίτιο «συναισθηματική αξία» ($r=-0.69$) ($p=0.01$) ($p < 0.05$), «πιθανή ασχολία στο μέλλον» ($r=-0.54$) ($p=0.01$) ($p < 0.05$) και «μη εμπιστοσύνη ότι το όργανο θα φτάσει στα αλήθεια στα χέρια κάποιου που δεν έχει την δυνατότητα να το αποκτήσει» ($r=-1.6$) ($p=0.01$) ($p < 0.05$) (βλέπε παράρτημα Γ, πίνακας 3).

2.4 Συμπεράσματα

Τα αποτελέσματα της έρευνας οδηγούν στο συμπέρασμα ότι ένα μεγάλο ποσοστό των συμμετεχόντων κατέχει ένα τουλάχιστον μουσικό όργανο και θα ήταν διατεθειμένο να δωρίσει κάποιο από αυτά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων.

Οι γυναίκες είχαν λίγο μεγαλύτερα ποσοστά σχετικά με την κατοχή κάποιου μουσικού οργάνου και την διάθεση για δωρεά αυτού συγκριτικά με τους άντρες. Από την άλλη οι άνδρες είχαν λίγο μεγαλύτερα ποσοστά όσον αφορά την χρήση όλων των μουσικών οργάνων τα οποία κατέχουν συγκριτικά με τις γυναίκες. Τέλος, όσον αφορά τα αιτία της διάθεσης ή μη για δωρεά, δεν εμφανίστηκαν σημαντικές διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα. Από τα ευρήματα προκύπτει επίσης ότι οι νεότεροι (18-35 ετών) είχαν μεγαλύτερα ποσοστά κατοχής μουσικών οργάνων, χρήσης αυτών και διάθεσης για δωρεά συγκριτικά με τους μεγαλύτερους σε ηλικία (>35 ετών). Επιπλέον οι μεγαλύτερες ηλικίες είχαν μικρότερα ποσοστά μουσικής εκπαίδευσης.

Φαίνεται ότι η προηγούμενη μουσική εκπαίδευση των συμμετεχόντων παίζει σημαντικό ρόλο στους συσχετισμούς με την κατοχή μουσικών οργάνων και την διάθεση για δωρεά αυτών σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, καθώς και με τα αίτια τα οποία προτρέπουν σε δωρεά. Παρότι, η διάρκεια της μουσικής εκπαίδευσης δεν φάνηκε να συσχετίζεται σημαντικά με την κατοχή, χρήση και διάθεση για δωρεά μουσικών οργάνων. Προφανώς η μουσική εκπαίδευση οδηγεί στη δημιουργία αξιών σχετικά με την πρόσβαση στην μουσική εκπαίδευση και στην επιθυμία για πρακτική συνεισφορά σε αυτήν. Μια κοινότητα μουσικά εκπαιδευμένη είναι ευαισθητοποιημένη ως προς την αναγκαιότητα δημιουργίας προγραμμάτων που θα προσφέρουν ισότιμη πρόσβαση σε μουσικές και μουσικοεκπαιδευτικές δράσεις για όλους.

Όχι μόνο η τυπική μουσική εκπαίδευση αλλά και η ενασχόληση με τη μουσική (ερασιτεχνικά ή επαγγελματικά) φάνηκε να σχετίζεται με μεγαλύτερα ποσοστά κατοχής μουσικών οργάνων και διάθεσης για δωρεά αυτών σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων συγκριτικά με αυτούς οι οποίοι δήλωσαν ότι δεν ασχολούνται με την μουσική. Αυτό σημαίνει ότι όσοι ασχολούνται με την μουσική είναι περισσότερο διατεθειμένοι για κάποια δωρεά, κάτι που γίνεται εντονότερο όταν μιλάμε για επαγγελματίες μουσικούς. Ειδικότερα, οι επαγγελματίες μουσικοί είχαν αρκετά μεγαλύτερα ποσοστά όσον αφορά την τυπική μουσική εκπαίδευση, την κατοχή μουσικών οργάνων, την χρήση αυτών και τη διάθεση για δωρεά συγκριτικά με τους ερασιτέχνες μουσικούς. Θα περίμενε κανείς, ότι όσοι δεν ασχολούνται με τη μουσική καθώς και οι ερασιτέχνες μουσικοί, αφού δεν έχουν μεγάλα ποσοστά χρήσης όλων των μουσικών οργάνων συγκριτικά με τους επαγγελματίες μουσικούς, θα έχουν συγκριτικά υψηλότερα ποσοστά διάθεσης για δωρεά. Ωστόσο αυτό που βρέθηκε είναι ότι οι επαγγελματίες μουσικοί παρόλο που χρησιμοποιούν περισσότερο τα μουσικά όργανα τα οποία κατέχουν, είναι ιδιαίτερα διατεθειμένοι να κάνουν κάποια δωρεά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων. Αυτό μπορεί να συνδεθεί άμεσα με τα υψηλά ποσοστά κατοχής μουσικών οργάνων και κυρίως μουσικής εκπαίδευσης στους επαγγελματίες μουσικούς, καθώς, όπως προαναφέρθηκε η μουσική εκπαίδευση βρέθηκε να συσχετίζεται με τη διάθεση για δωρεά. Πιθανόν οι επαγγελματίες μουσικοί να είναι περισσότερο ευαισθητοποιημένοι και με συγκροτημένες απόψεις και αξίες σχετικά με τα ίσα δικαιώματα πρόσβασης στη μουσική εκπαίδευση, καθώς γνωρίζουν εμπειρικά (ή και επιστημονικά) την αξία της μουσικής και της συμβολής στην ζωή τους. Για αυτό ίσως, οι μουσικοί έχουν υψηλά ποσοστά διάθεσης δωρεάς μουσικών οργάνων, παρόλο που τα χρησιμοποιούν.

Όσον αφορά τα αίτια κινητοποίησης και αποτροπής δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, το κυρίαρχο αίτιο κινητοποίησης για δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων ήταν η αντίληψη ότι όλοι θα έπρεπε να έχουν πρόσβαση στη μουσική εκπαίδευση και η προσφορά σε αυτήν. Παράλληλα, σημαντικό ως αίτιο κινητοποίησης φάνηκε να είναι η μη χρήση ενός μουσικού οργάνου και η προθυμία για ανακύκλωση του και η αξιοποίηση από παιδιά που ανήκουν σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες. Εκτός αυτών, η έρευνα έδειξε ότι ένα μεγάλο μέρος των συμμετεχόντων θα ήταν διατεθειμένο να δωρίσει κάποιο μουσικό όργανο σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων γιατί του αρέσει να προσφέρει σε όσους έχουν ανάγκη.

Σχετικά με τα αίτια τα οποία αποτρέπουν κάποιον από την δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, το πιο σημαντικό ήταν η συναισθηματική αξία που έχουν τα μουσικά όργανα. Παράλληλα, η έρευνα έδειξε ότι ένα μεγάλο μέρος δεν θα ήταν διατεθειμένο να δωρίσει κάποιο μουσικό όργανο γιατί σκέφτεται ότι μπορεί να ξανά ασχοληθεί με αυτό στο μέλλον, ενώ ένα μικρότερο ποσοστό δηλώνει απροθυμία να δωρίσει διότι δεν εμπιστεύεται ότι αυτό θα φτάσει στα αλήθεια στα χέρια κάποιου που δεν έχει την δυνατότητα να το αποκτήσει.

Γενικά τα αίτια δωρεάς ή μη μουσικών οργάνων φαίνεται να παραμένουν σταθερά ανεξαρτήτως των υπόλοιπων παραγόντων (φύλο, ηλικία, μουσική εκπαίδευση, ενασχόληση με την μουσική). Αυτό σημαίνει ότι όλοι οι συμμετέχοντες θα επέλεγαν ή θα αποτρέπονταν από το να δωρίσουν κάποιο μουσικό όργανο σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων για τους ίδιους λόγους ανεξαρτήτως φύλου, ηλικίας, επιπέδου μουσικής εκπαίδευσης και ενασχόλησης.

Σχετικά με το είδος των μουσικών οργάνων τα οποία οι συμμετέχοντες θα ήταν διατεθειμένοι να δωρίσουν σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, παρουσιάζεται μεγάλη ποικιλία, με το πιάνο και τις κιθάρες (ακουστικές, κλασικές, ηλεκτρικές) να κατέχουν τις πρώτες θέσεις, κάτι που ίσως να είναι αναμενόμενο καθώς το πιάνο και η κιθάρα είναι από τα πιο συνηθισμένα όργανα μουσικής σπουδής. Όσον αφορά το κόστος και την κατάσταση των οργάνων, φαίνεται ότι κατά κύριο λόγο τα μουσικά όργανα τα οποία οι συμμετέχοντες θα ήταν πρόθυμοι να δωρίσουν είναι σχετικά φθηνά όργανα, εκ των οποίων το 1/3 βρίσκεται σε σχετικά κακή κατάσταση από άποψη συντήρησης.

2.5 Συζήτηση

Από τα ευρήματα της έρευνας, προκύπτει μια αισιόδοξη εικόνα σχετικά με τις δυνατότητες ανάπτυξης κοινοτικών προγραμμάτων δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων στην Ελλάδα. Τα αποτελέσματα της παρούσας μελέτης επίσης δημιουργούν μια βάση για περαιτέρω έρευνες σχετικά με τη μελέτη του αντικειμένου από επόμενους ερευνητές.

Τα ευρήματα της παρούσας έρευνας και άλλων μελλοντικών μελετών μπορούν να κατευθύνουν και να συμβουλευθούν σημαντικά τον σχεδιασμό και τη δημιουργία κοινοτικών προγραμμάτων δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων. Μέσα από τέτοιες μελέτες, μπορεί να εντοπιστούν ευκολότερα οι κατάλληλες πληθυσμιακές ομάδες που θα ανταποκριθούν θετικά σε προσκλήσεις δωρεάς μουσικών οργάνων, έτσι ώστε τέτοια προγράμματα να σημειώσουν τελικά υψηλά ποσοστά επιτυχίας. Για παράδειγμα, καθώς τα αποτελέσματα της παρούσας έρευνας δείχνουν ότι οι επαγγελματίες μουσικοί

τείουν να έχουν μεγαλύτερα ποσοστά διάθεσης για δωρεά, ένα υποθετικό πρόγραμμα θα μπορούσε σε πρώτη φάση να εστιάσει στην προσπάθεια, την προώθηση, και την διαφήμιση του προγράμματος γύρω από την συγκεκριμένη πληθυσμιακή ομάδα.

Επιπλέον, η ανάδειξη μέσω των ευρημάτων της παρούσας μελέτης, της μη χρήσης ενός μουσικού οργάνου και της προθυμίας για ανακύκλωσή του και αξιοποίηση από παιδιά που ανήκουν σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες ως το δεύτερο πιο σημαντικό αίτιο για δωρεά, συμφωνεί με την βιβλιογραφία και την εστίαση αρκετών προγραμμάτων στην «κοινωνική ανακύκλωση» και σε δωρητές μουσικών οργάνων οι οποίοι δεν τα χρησιμοποιούν (<https://halfsteps.org>·<https://giftofmusic.org>·<https://globalmusicproject.org>·<https://hungryformusic.org>·<https://bringingmusictolife.org>·<https://masonacademy.gmu.edu>·<https://meyermusic.com>·<https://musicopia.net>·<https://music4life.org>·<https://charitymusic.org>·<https://savethemusic.org>·<https://worldheartbeat.org>).

Ωστόσο, η παρούσα έρευνα προτείνει ότι η προσέγγιση και άλλων πληθυσμιακών ομάδων μπορεί να διευρύνει το πλαίσιο στο οποίο τέτοια κοινοτικά προγράμματα υλοποιούνται, προσελκύοντας τη συλλογή και στη συνέχεια τη δωρεά περισσότερων μουσικών οργάνων. Για παράδειγμα, τα κοινοτικά προγράμματα πιθανόν να επωφεληθούν προσεγγίζοντας παράλληλα και άτομα τα οποία αν και χρησιμοποιούν τα μουσικά όργανα τα οποία κατέχουν, θα ήταν διατεθειμένοι να πραγματοποιήσουν κάποια δωρεά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων. Με βάση αυτό το σκεπτικό, θα ήταν σκόπιμο η προώθηση ενός προγράμματος να περιστρέφεται επίσης γύρω από την ευαισθητοποίηση του γενικού πληθυσμού σχετικά με την αναγκαιότητα για παροχή ευκαιριών σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων για μουσική εκπαίδευση μέσω της δωρεάς μουσικών οργάνων, και όχι μόνο στη δυνατότητα της ανακύκλωσης και αξιοποίησης των μουσικών οργάνων που δεν χρησιμοποιούνται.

Σημαντικό ωστόσο είναι να τονιστεί, ότι η συγκεκριμένη μελέτη ήταν απλώς μια μελέτη απόψεων των συμμετεχόντων. Το γεγονός ότι μια μεγάλη πλειοψηφία δηλώνει ότι θα ήταν διατεθειμένοι να δωρίσουν κάποιο μουσικό όργανο σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, δεν σημαίνει απαραίτητα και ότι θα το έπρατταν. Το ερωτηματολόγιο ως ερευνητικό εργαλείο της παρούσας μελέτης εστίασε στη διερεύνηση των απόψεων και όχι βαθύτερα των στάσεων των συμμετεχόντων. Για τον λόγο αυτό και είναι απαραίτητες περαιτέρω μελέτες απόψεων και στάσεων του γενικού πληθυσμού σχετικά με τα ζητήματα αυτά.

Ωστόσο, επειδή ο χαρακτήρας των σχετικών κοινοτικών προγραμμάτων είναι εθελοντικός, είναι σημαντικό να αποφεύγονται οποιουδήποτε είδους πιέσεις προς τους συμμετέχοντες (Higgins, 2012· McKay & Higham, 2012). Αντ' αυτού, τα προγράμματα κοινοτικής μουσικής μπορούν μέσω της διαφήμισης και της προώθησης του έργου τους να δημιουργήσουν μια ελκυστική εικόνα, η οποία ευαισθητοποιεί, συγκινεί και κινητοποιεί τον πληθυσμό ή την κοινότητα στην οποία απευθύνεται να συμμετέχει ενεργά. Παράλληλα, καθώς η έρευνα έδειξε ότι ένα μικρό ποσοστό των συμμετεχόντων δεν εμπιστεύεται ότι το όργανο θα φτάσει στα αλήθεια στα χέρια κάποιου που δεν έχει την δυνατότητα να το αποκτήσει, είναι σημαντικό να υπάρχει η απαραίτητη θεσμική και νομική κατοχύρωση των προγραμμάτων, έτσι ώστε ο δωρητής ενός μουσικού οργάνου να είναι σίγουρος ότι το μουσικό όργανο θα καταλήξει στα χέρια ενός παιδιού που δεν θα είχε διαφορετικά τη δυνατότητα να το αποκτήσει. Εν κατακλείδι, είναι σημαντικό εκτός της διερεύνησης της διάθεσης του γενικού πληθυσμού για δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, να διερευνηθούν και τα χαρακτηριστικά τα οποία καθιστούν ένα τέτοιο πρόγραμμα πετυχημένο. Τα ευρήματα αρκετών τέτοιων μελετών είναι δυνατόν να θέσουν τις βάσεις για

τον σχεδιασμό και την υλοποίηση επιτυχημένων κοινοτικών προγραμμάτων δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων στην Ελλάδα.

Σε ένα άλλο πλαίσιο, καθώς η παρούσα έρευνα έδειξε ότι υπάρχει άμεσος συσχετισμός ανάμεσα στην διάθεση για δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων και στη μουσική ενασχόληση και εκπαίδευση, είναι φανερό η σημασία που έχει η μουσική εκπαίδευση και η ενασχόληση του πληθυσμού με τη μουσική, για την καλλιέργεια ανθρωπιστικών αξιών, οι οποίες με τη σειρά τους – σε κυκλική διαδικασία – θα συμβάλλουν στη μεγαλύτερη δεκτικότητα του γενικού πληθυσμού για δημιουργία και συμβολή σε κοινοτικά μουσικά προγράμματα για κοινωνικά ευπαθείς ομάδες.

Η ανάδειξη της συναισθηματικής αξίας ως το κύριο αίτιο αποτροπής δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων αναδεικνύει ένα ενδιαφέρον φαινόμενο, καθώς η συναισθηματική αξία αποτελεί ένα φαινόμενο το οποίο δεν έχει μελετηθεί ιδιαίτερα σε ακαδημαϊκό επίπεδο (Fletcher, 2009· Yang & Galak, 2015). Ωστόσο, τα αίτια τα οποία αποτρέπουν κάποιον από το να δωρίσει κάποιο μουσικό όργανο σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων πρέπει να παραμένουν πάντα σεβαστά, ανεξαρτήτως της φύσης τους, καθώς τα προγράμματα κοινοτικής μουσικής έχουν ως αρχή την εθελοντική συμμετοχή.

Όσον αφορά το είδος των μουσικών οργάνων, τα ευρήματα της παρούσας έρευνας έδειξαν ότι τα μουσικά όργανα που θα διατίθεντο προς δωρεά χρησιμοποιούνται και εκπροσωπούν διάφορα μουσικά είδη, όπως για παράδειγμα την λόγια δυτική, την Ελληνική παραδοσιακή κ.α. Σύμφωνα με την Jorgensen (2007), στον χώρο της μουσικής εκπαίδευσης αλλά και γενικότερα, κυριαρχούν διάφορα στερεότυπα όσον αφορά την σωστή επιλογή του μουσικού οργάνου το οποίο ένα παιδί πρέπει να ξεκινήσει να μαθαίνει και να παίζει. Ειδικότερα, κυριαρχούν στερεότυπα σχετικά με το φύλο του παιδιού, τον χαρακτήρα του, τα φυλετικά χαρακτηριστικά, αλλά και το κοινωνικό-οικονομικό υπόβαθρο του. Αυτό σημαίνει ότι προτείνονται από τους μουσικοπαιδαγωγούς στα παιδιά και τις οικογένειες τους συγκεκριμένα μουσικά όργανα με βάση διάφορα χαρακτηριστικά, περιορίζοντας και πολλές φορές αγνοώντας τις προτιμήσεις του παιδιού (Jorgensen, 2007). Η επιλογή του μουσικού οργάνου είναι σημαντικό να γίνεται ανεξαρτήτως των υπάρχοντων στερεοτύπων και με βάση τις προσωπικές προτιμήσεις και έλξεις του παιδιού. Έτσι, προκειμένου τα κοινοτικά προγράμματα δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων να ανταπεξέλθουν στις υπάρχουσες ανάγκες, είναι σημαντικό να διαθέτουν μεγάλες 'βιβλιοθήκες' μουσικών οργάνων διάφορων ειδών, και να θέτουν ως προτεραιότητα για την επιλογή την προσωπική προτίμηση του παιδιού για το όργανο. Σε αυτό το πλαίσιο, το γεγονός ότι η παρούσα έρευνα έδειξε ότι θα διατίθεντο για δωρεά πολλά διαφορετικά μουσικά όργανα, δημιουργεί μια θετική προοπτική για την ποικιλία επιλογών την οποία ένα κοινοτικό πρόγραμμα θα δύναται να προσφέρει ως προς την επιλογή οργάνου.

Παρατηρώντας ότι το πιάνο αποτελεί το βασικό όργανο το οποίο οι συμμετέχοντες θα ήταν διατεθειμένοι να δωρίσουν, προκύπτουν πολλαπλά πρακτικά προβλήματα, όπως για παράδειγμα η μεταφορά και η αποθήκευση, καθώς πρόκειται για ογκώδη μουσικά όργανα με δυσκολία όσον αφορά στη μετακίνησή τους. Για αυτούς τους λόγους, αρκετά από τα υπάρχοντα κοινοτικά προγράμματα δωρεάς μουσικών οργάνων δεν δέχονται δωρεές πιάνων (<https://giftofmusic.org>).

Επιπρόσθετα, η ύπαρξη ενός σημαντικού ποσοστού μουσικών οργάνων προς δωρεά των οποίων η κατάσταση συντήρησης είναι από μέτρια έως κακή, υποδεικνύει την ανάγκη πρόβλεψης τρόπων και ατόμων για τη συντήρηση ή την ανακατασκευή των οργάνων που

δωρίζονται στο πλαίσιο τέτοιων κοινοτικών προγραμμάτων. Αυτό, συμφωνεί με την βιβλιογραφία καθώς τα υπάρχοντα κοινοτικά προγράμματα δωρεάς μουσικών οργάνων συμπεριλαμβάνουν ομάδες συντήρησης, τονίζοντας ότι η παροχή καλά συντηρημένων μουσικών οργάνων είναι ιδιαίτερα σημαντική και συμβάλλει με ουσιαστικό τρόπο στην επιτυχία των προγραμμάτων (<https://elsistema.gr>· <https://giftofmusic.org>· <https://globalmusicproject.org>·<https://hungryformusic.org>·<https://bringingmusictolife.org>·<https://masonacademy.gmu.edu>· <https://meyermusic.com>· <https://musicopia.net>· <https://music4life.org>· <https://charitymusic.org>· <https://halfsteps.org>· <https://savethemusic.org>· <https://worldheartbeat.org>).

Τέλος, η συγκεκριμένη έρευνα θέτει μια βάση για περαιτέρω μελέτη του αντικειμένου σε ακαδημαϊκό επίπεδο, καθώς υπάρχει έλλειψη σε επιστημονικές μελέτες που να αφορούν σε προγράμματα δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων. Απώτερος στόχος πρέπει να είναι η δημιουργία μιας πιο ολοκληρωμένης εικόνας σχετικά με τα χαρακτηριστικά που διασφαλίζουν την επιτυχία τέτοιων κοινοτικών προγραμμάτων. Παράλληλα, είναι σημαντικό η επιστημονική κοινότητα να ενημερωθεί και να ευαισθητοποιηθεί σχετικά με την αξία των κοινοτικών προγραμμάτων δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων και να προσανατολίσει την εκπόνηση μελετών στην κατεύθυνση αυτή. Όπως χαρακτηριστικά σημειώνεται, ο ρυθμός ανάπτυξης της κοινοτικής μουσικής ως επιστημονικού κλάδου αλλά και ως πρακτικής εξαρτάται από το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο της κάθε χώρας (Veblen, 2012). Η ουσιαστική προώθηση της κοινοτικής μουσικής και της συμβολής της στην προσωπική και κοινωνική ευζωία, μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία περισσότερων ευκαιριών χρηματοδότησης, για να καταφέρει σταδιακά να επιτύχει τον στόχο της ισότιμης πρόσβασης στη μουσική εκπαίδευση και της συμβολής στην ευζωία των παιδιών που ανήκουν σε κοινωνικά ευπαθείς ομάδες (Veblen, 2012· Koopman, 2007· Higgins 2012· Onishi, 2019· McKay & Higham, 2012).

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Alastair, W., & Hunter, K., & Moscardini, L. (2020). Widening the gap? The challenges for equitable music education in Scotland. *Support for Learning*, 35(4), 473- 492
<https://doi.org/10.1111/1467-9604.12328>
- Albert, D. (2006). Socioeconomic Status and Instrumental Music: What Does the Research Say about the Relationship and Its Implications?. *Update: Applications of Research in Music Education*, 25(1), 39-45. <https://doi.org/10.1177/87551233060250010105>
- Bates, V. (2012). Social class and School music. *Music Educators Journal*, 98(4), 33-37. <https://doi.org/10.1177/0027432112442944>
- Bates, V. (2016). Foreword: How can music educators address poverty and inequality. *Action, Criticism & Theory for Music Education*, 15(1), 1-9. act.maydaygroup.org/articles/Bates15_1.pdf
- Blandford, S., & Duarte, S. (2004). Inclusion in the community: a study of community music centers in England and Portugal, focusing on the development of musical and social skills within each center. *Westminster Studies in Education*, 27(1), 7-25. <http://dx.doi.org/10.1080/0140672040270102>
- Boscarino, E., & Saraviac, A. (2021). Valuechain Orchestra of Recycled Instruments of Caetura. *Revista Científica de la UCSA*, 8, 57-67. <https://doi.org/10.18004/ucsa/2409-8752/2021.008.01.057>
- Bowman, W. (2007). Who is the “we”? Rethinking professionalism in music education. *Action, criticism, and theory for music education*, 6(4), 109-131. http://act.maydaygroup.org/articles/Bowman6_4.pdf
- Bringing Music to Life. Web site, at: <https://bringingmusictolife.org>
- Charity Music. Web site, at: <https://charitymusic.org>
- Colwell, R., & Davidson, L. (1996). Musical Intelligence and the Benefits of Music Education. *NASSP Bulletin*, 80(583), 55-64. <https://doi.org/10.1177/019263659608058310>
- Decerf, B. (2018). Conciliating absolute and relative poverty: Income poverty measurement with two poverty lines. *ECINEQ, Society for the Study of Economic Inequality Working Papers*, 548, 1-36. http://www.ecineq.org/ecineq_paris19/papers_EcineqPSE/paper_86.pdf
- Donnelly, G. E., Lamberton, C., Reczek, R. W., & Norton, M. I. (2017). Social recycling transforms unwanted goods into happiness. *Journal of the Association for Consumer Research*, 2(1), 48-63. <https://doi.org/10.1177/0255761407079951>
- El Sistema Greece. Web site, at: <https://elsistema.gr>
- European Parliament Think Tank (2016). Web site, at: <http://www.europarl.europa.eu/thinktank/el/home.html>
- Fletcher, G. (2009). Sentimental value. *Journal of Value Inquiry*, 43(1). 10.1007/s10790-009-9152-1

- Global Music Project. Web site, at: <https://globalmusicproject.org>
- Gill, A., & Rickard, N. S. (2012). Non-musical benefits of school-based music education and training. *Lifelong engagement with music: Benefits for mental health and well-being*, 57-72.
- Half Steps Music Foundation. Web site, at: <https://halfsteps.org>
- Hallam, S., Creech, A., Varvarigou, M., & McQueen, H. (2012). Perceived benefits of active engagement with making music in community settings. *International Journal of Community Music*, 5(2), 155-174. https://doi.org/10.1386/ijcm.5.2.155_1
- Higgins, L. (2012). *Community music: In theory and in practice*. Oxford University Press 3-5.
- Higgins, L. (2012): One-to-One Encounters: Facilitators, Participants, and Friendship. *Theory into Practice*, 51(3), 159-166. <http://dx.doi.org/10.1080/00405841.2012.690297>
- Hungry for Music. Web site, at: <https://hungryformusic.org>
- Ilari, B. S., & Keller, P., & Damasio, H., & Habibi, A. (2016). The development of musical skills of underprivileged children over the course of 1 year: A study in the context of an El Sistema-inspired program. *Frontiers in Psychology*, 7, 62. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.00062>
- Jorgensen, E. R. (2007). Concerning justice and music education. *Music Education Research*, 9(2), 169-189. <https://doi.org/10.1080/14613800701411731>
- Koopman, C. (2007). Community music as music education: on the educational potential of community music. *International Journal for Music Education*, 25(2), 151-163. <https://doi.org/10.1177/0255761407079951>
- Lenette, C., & Sunderland, N. (2016). "Will there be music for us?" Mapping the health and well-being potential of participatory music practice with asylum seekers and refugees across contexts of conflict and refuge. *Arts & Health*, 8(1), 32-49. <https://doi.org/10.1080/17533015.2014.961943>
- Majno, M. (2012). From the model of El Sistema in Venezuela to current applications: learning and integration through collective music education. *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1252, 56-64. [10.1111/j.1749-6632.2012.06498.x](https://doi.org/10.1111/j.1749-6632.2012.06498.x)
- Mason Academy. Web site, at: <https://masonacademy.gmu.edu>
- McKay, G., & Higham, B. (2012). Community music: History and current practice, its constructions of 'community', digital turns and future soundings. *International Journal of Community Music*, 5(1), 91-103. http://dx.doi.org/10.1386/ijcm.5.1.91_1
- McLaren, P. (2011). Radical Negativity: Music Education for Social Justice. *Action, Criticism & Theory for Music Education*, 10(1). http://act.maydaygroup.org/articles/McLaren10_1.pdf
- Mechanic, D., & Tanner, J. (2007). Vulnerable people, groups, and populations: Societal view. *Health Affairs*, 26(5), 1220-1230. [10.1377/hlthaff.26.5.1220](https://doi.org/10.1377/hlthaff.26.5.1220)
- Meyer Music. Web site, at: <https://meyermusic.com>

- Millar, O., & Warwick, I. (2019). Music and refugees' wellbeing in contexts of protracted displacement. *Health Education Journal*, 78(1), 67-80. <https://doi.org/10.1177/0017896918785991>
- Musicopia. Web site, at: <https://musicopia.net>
- Music4life. Web site, at: <https://music4life.org>
- Onishi, P. (2019). Community music-based structures of learning (CoMu-Based SL): Pedagogical framework for the nurturance of future-ready habits of mind. *International Journal of Music Education*, 37(3), 346-369. <https://doi.org/10.1177/0255761419842419>
- Papadakis, N., & Amanaki, E., & Drakaki, M., & Saridaki, S. (2020). Employment/unemployment, education and poverty in the Greek Youth, within the EU context. *International Journal of Educational Research*, 99. <https://doi.org/10.1016/j.ijer.2019.101503>
- Petress, K. (2005). The Importance of Music Education. *Education*, 126(1).
- Popay, J. (2010). Understanding and tackling social exclusion. *Journal of Research in Nursing*, 15(4), 295-297. : [10.1177/1744987110370529](https://doi.org/10.1177/1744987110370529)
- Reimer, B. (2007). Roots of inequity and injustice: The challenges for music education. *Music Education Research*, 9(2), 191-204. <https://doi.org/10.1080/14613800701384052>
- Save the Music Foundation. Web site, at: <https://savethemusic.org>
- Sen, A. (2000). Social exclusion: Concept, application, and scrutiny. *Social Development Papers*, 44-47. <http://hdl.handle.net/11540/2339>
- The Gift of Music foundation. Web site, at: <https://giftofmusic.org>
- Tsakloglou, P., & Cholezas, I. (2005). *Education and inequality in Greece*. 1-7 <http://ssrn.com/abstract=719924>
- Uy M. (2012). Venezuela's national music education program El Sistema: its interactions with society and its participants' engagement in praxis. *Music and Arts in Action*, 4(1), 5-21. <http://musicandartsinaction.net/index.php/maia/article/view/elsistema>
- Veblen, K. K. (2008). The many ways of community music. *International Journal of Community Music*, 1(1). [10.1386/ijcm.1.1.5/1](https://doi.org/10.1386/ijcm.1.1.5/1)
- Veblen, K., & Waldron, J. (2012). Fast Forward: Emerging Trends in Community Music. *The Oxford Handbook of Music Education*, 2. [10.1093/oxfordhb/9780199928019.013.0014](https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199928019.013.0014)
- Vergou, P. (2019). Living with difference: Refugee education and school segregation processes in Greece. *Urban Studies*, 56(15), 3162-3177. <https://doi.org/10.1177/0042098019846448>
- Vougioukalou, S., Dow, R., Bradshaw, L., & Pallant, T. (2019). Wellbeing and integration through community music: The role of improvisation in a music group of refugees, asylum seekers and local community members. *Contemporary Music Review*, 38(5), 533-548. <https://doi.org/10.1080/07494467.2019.1684075>

World Heartbeat Music Academy. Web site, at: <https://worldheartbeat.Org>

Yang, Y., & Galak, J. (2015). Sentimental value and its influence on hedonic adaptation. *Journal of personality and social psychology*, 109(5), 767. <https://doi.org/10.1037/pspa0000036>

Στάμου, Λ., & Ζιώγα, Δ., & Στάμου, Β. (2018). Κοινωνικά μουσικά προγράμματα και μουσική ενσωμάτωση. Στο Λ. Στάμου, Λ., & Β. Στάμου(Επιμ.). *Εγχειρίδιο καλών πρακτικών: Η μουσική στη δημιουργική απεξάρτηση και επανένταξη* (σελ. 75-94). Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Έρευνα για τη δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων στην Ελλάδα

Το παρόν ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε στο πλαίσιο διπλωματικής εργασίας για το μεταπτυχιακό πρόγραμμα «Μουσική και Κοινωνία» του πανεπιστημίου Μακεδονίας. Η παρούσα έρευνα αποσκοπεί στη συλλογή δεδομένων σχετικά με τη δυνατότητα ανάπτυξης κοινοτικών προγραμμάτων δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων στην Ελλάδα. Ειδικότερα, μέσω του ερωτηματολογίου επιδιώκεται η συλλογή δεδομένων σχετικά με τη διάθεση ατόμων του γενικού πληθυσμού που είναι κάτοχοι μουσικών οργάνων να δωρίσουν μουσικά όργανα τα οποία δεν χρησιμοποιούνται, σε παιδιά που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα να προμηθευτούν ένα μουσικό όργανο. Η συμμετοχή στην έρευνα είναι εθελοντική και ανώνυμη. Για οποιαδήποτε πληροφορία μπορείτε να επικοινωνείτε μαζί μου στην ηλεκτρονική διεύθυνση mms21037@uom.edu.gr ή στο τηλέφωνο 0030 6957187161. Ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας.

Σταύρος Ξάκης

Μουσικοπαιδαγωγός

Ερώτηση 1

Φύλο

- Άντρας
- Γυναίκα
- Άλλο

Ερώτηση 2

Ηλικία. Απάντησε σημειώνοντας μόνο μια επιλογή.

- Κάτω των 25 ετών
- 25-35 ετών
- 36-45 ετών
- Άνω των 55 ετών

Ερώτηση 3

Ασχολείσαι με την μουσική (επαγγελματικά, ερασιτεχνικά); Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

- Ναι
- Όχι

Ερώτηση 4

Αν ασχολείσαι με την μουσική, με ποιον από τους παρακάτω τρόπους ασχολείσαι; Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

- Ερασιτεχνικά
- Επαγγελματικά

Ερώτηση 5

Έχεις λάβει στο παρελθόν κάποιου είδους τυπική μουσική εκπαίδευση (ωδείο, πανεπιστήμιο, ιδιαίτερα μαθήματα κλπ); Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

- Ναι
- Όχι

Ερώτηση 6

Τι είδους τυπική μουσική εκπαίδευση έχεις λάβει; Μπορείς να σημειώσεις πάνω από μια επιλογές και να συμπληρώσεις στο "Άλλο".

- Ωδείο
- Πανεπιστήμιο
- Ιδιαίτερα μαθήματα
- Σεμινάρια
- Άλλο

Ερώτηση 7

Αν έχεις λάβει κάποιου είδους τυπική μουσική εκπαίδευση, πόσα χρόνια διήρκεσε αυτή στο σύνολο; Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

- Κάτω από έναν χρόνο
- 1-3 χρόνια
- 4-6 χρόνια
- Πάνω από 6 χρόνια

Ερώτηση 8

Έχεις λάβει στο παρελθόν κάποιου είδους άτυπη μουσική εκπαίδευση (αυτοδίδακτος, έρευνα μέσα από το διαδίκτυο, παρατηρώντας κάποιο συγγενικό ή φιλικό πρόσωπο, κλπ); Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

- Ναι
- Όχι

Ερώτηση 9

Αν ναι πόσα χρόνια διήρκεσε αυτή η άτυπη μουσική εκπαίδευση; Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

- Κάτω από έναν χρόνο
- 1-3 χρόνια
- 4-6 χρόνια
- Πάνω από 6 χρόνια

Ερώτηση 10

Κατέχεις κάποιον τίτλο σπουδών σχετικό με τη μουσική; Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

- Ναι
- Όχι

Ερώτηση 11

Υπάρχει στην κατοχή σου κάποιο/α μουσικό/α όργανο/α; Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

- Ναι
- Όχι

Αν δεν υπάρχει στην κατοχή σου κάποιο μουσικό όργανο, προχώρησε στην υποβολή του ερωτηματολογίου.

Ερώτηση 12

Αν κατέχεις κάποιο/α μουσικό/ά όργανο/α, ποιο/α είναι αυτο/ά; Επέλεξε τα μουσικά όργανα που κατέχεις και αν δεν εμπεριέχονται στις επιλογές τα μουσικά όργανα που έχεις, συμπλήρωσε τα στο "Άλλο".

- Ηλεκτρική κιθάρα
- Βιολί
- Βιόλα
- Βιολοντσέλο
- Κοντραμπάσο
- Μπουζούκι
- Κλασική κιθάρα
- Σαξόφωνο
- Τρομπέτα
- Κλαρινέτο
- Φλάουτο
- Μπάσο
- Ακουστική κιθάρα
- Πιάνο
- Άλλο

Ερώτηση 13

Αν σου ανήκουν κάποια μουσικά όργανα, τα χρησιμοποιείς όλα; Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

- Ναι
- Όχι

Ερώτηση 14

Αν διαθέτεις κάποιο/ά μουσικό/α όργανο/α, θα ήσουν διατεθειμένος/η να δωρίσεις κάποιο από αυτά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, που δεν έχουν δυνατότητα να έχουν κάποιο μουσικό όργανο (παιδιά προσφύγων, παιδιά που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, παιδιά μονογονεϊκών οικογενειών κ.α.); Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

- Ναι
- Όχι

Ερώτηση 15

Αν θα ήσουν διατεθειμένος/η να δωρίσεις κάποιο/α μουσικό/α όργανο/α, γιατί θα το δώριζες; Μπορείς να σημειώσεις πάνω από μια επιλογές και να συμπληρώσεις στο "Άλλο".

- Γιατί πιστεύω ότι όλοι πρέπει να έχουν ίση πρόσβαση στην μουσική εκπαίδευση και θέλω να προσφέρω σε αυτήν.
- Γιατί δεν το χρησιμοποιώ και είναι καλύτερα να αξιοποιηθεί από κάποιο παιδί.
- Γιατί είναι σε κακή κατάσταση και δεν μου είναι χρήσιμο.
- Γιατί μου αρέσει να προσφέρω σε όσους έχουν ανάγκη.
- Άλλο.

Ερώτηση 16

Αν δεν θα ήσουν διατεθειμένος/η να δωρίσεις κάποιο μουσικό όργανο, γιατί συμβαίνει αυτό; Μπορείς να σημειώσεις πάνω από μια επιλογές και να συμπληρώσεις στο "Άλλο". Στην συνέχεια προχώρησε στην υποβολή του ερωτηματολογίου.

- Γιατί έχει συναισθηματική αξία.
- Γιατί σκοπεύω να το πουλήσω.
- Γιατί σκοπεύω να το δώσω σε κάποιον γνωστό μου.
- Γιατί σκέφτομαι ότι μπορεί κάποια στιγμή να ασχοληθώ μαζί του.
- Γιατί δεν εμπιστεύομαι το ότι το όργανο θα φτάσει στα αλήθεια στα χέρια κάποιου που δεν έχει δυνατότητα να το αποκτήσει.
- Άλλο.

Ερώτηση 17

Αν θα ήσουν διατεθειμένος να δωρίσεις κάποιο μουσικό όργανο, τι κόστος πιστεύεις ότι έχει το όργανο αυτό σήμερα; Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

- 10-200 €
- <200-500 €
- <500-1000 €
- 1000 € και πάνω
- Δεν γνωρίζω

Ερώτηση 18

Αν θα ήσουν διατεθειμένος/η να δωρίσεις κάποιο μουσικό όργανο που κατέχεις, μπορείς να εκτιμήσεις σε πόσο καλή κατάσταση βρίσκεται το όργανο; Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

- Ναι
- Όχι

Ερώτηση 19

Αν μπορείς να εκτιμήσεις την κατάσταση του μουσικού οργάνου που θα ήσουν διατεθειμένος/η να δωρίσεις, σε ποιο βαθμό είναι συντηρημένο; Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

Καθόλου συντηρημένο

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5

Αριστα συντηρημένο

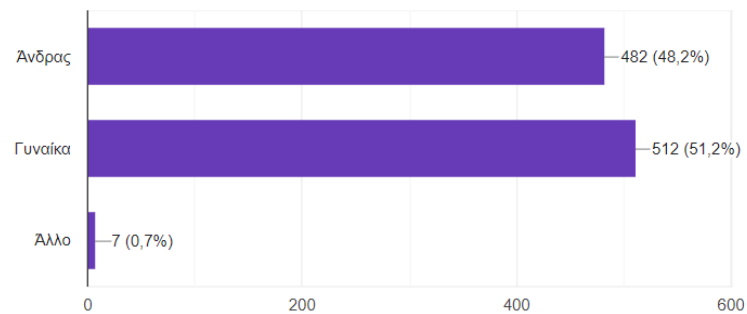
Ευχαριστώ πολύ για τη συμμετοχή σας!

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

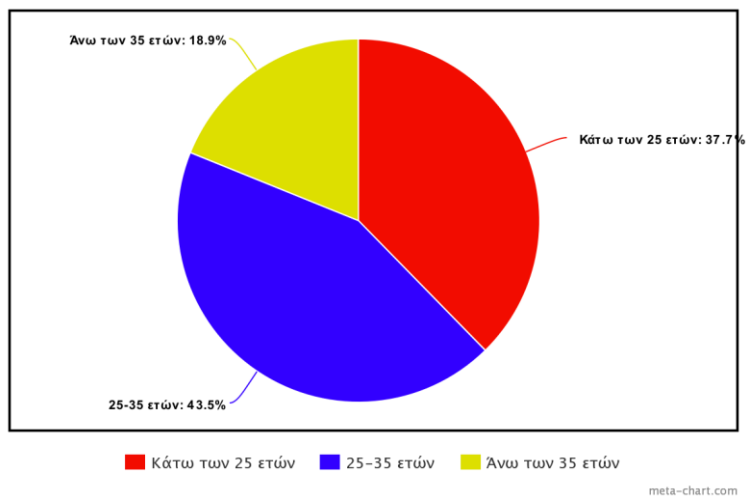
ΠΙΝΑΚΕΣ ΠΟΣΟΣΤΙΑΙΩΝ ΑΝΑΛΥΣΕΩΝ

Φύλο

1.000 απαντήσεις

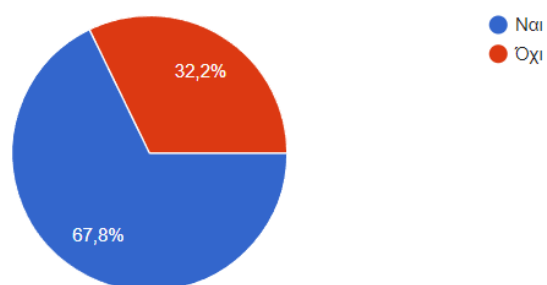
Εικόνα 1. Αποτελέσματα, φύλο συμμετεχόντων.

Εικόνα 2. Αποτελέσματα, ηλικία συμμετεχόντων.

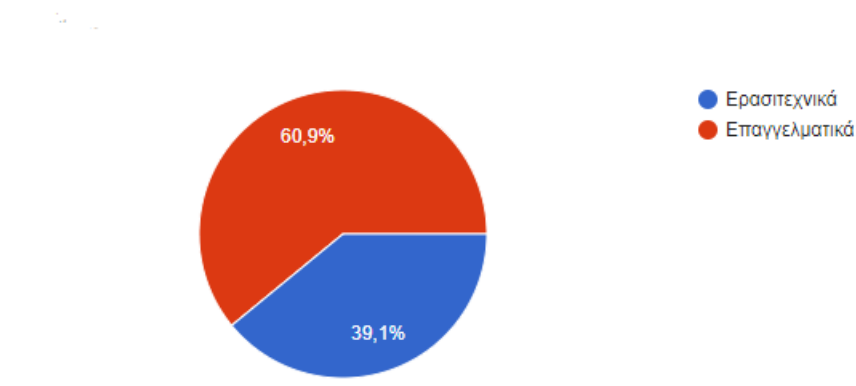
Ασχολείσαι με την μουσική (επαγγελματικά, ερασιτεχνικά); Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

1.000 απαντήσεις

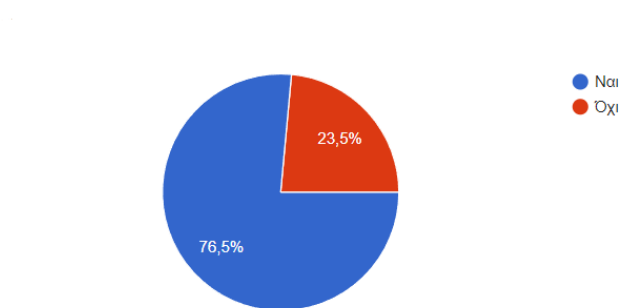
Εικόνα 3. Αποτελέσματα, μουσική ενασχόληση.

Αν ασχολείσαι με την μουσική, με ποιον από τους παρακάτω τρόπους ασχολείσαι; Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

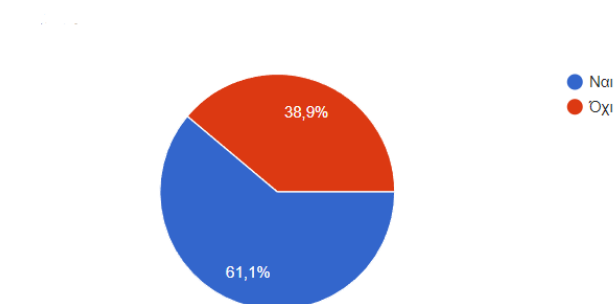
Εικόνα 4. Αποτελέσματα, είδος μουσική ενασχόλησης.

Έχεις λάβει στο παρελθόν κάποιου είδους τυπική μουσική εκπαίδευση (ωδείο, πανεπιστήμιο, ιδιαίτερα μαθήματα κλπ); Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

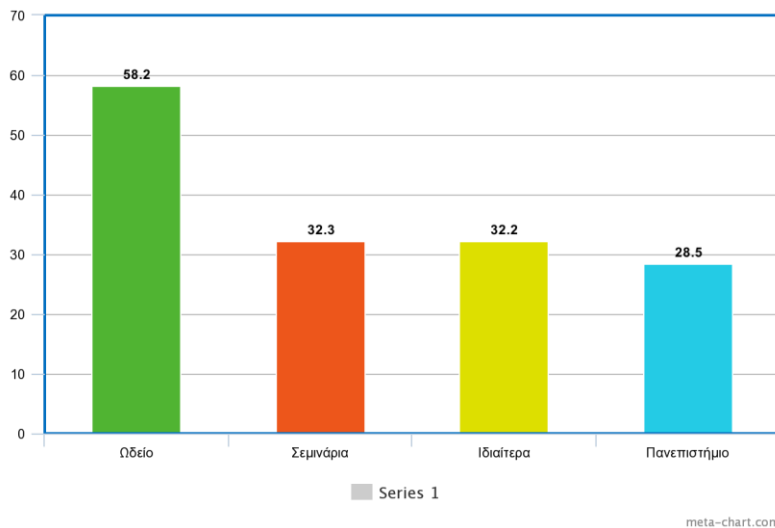

Εικόνα 5. Αποτελέσματα, τυπική μουσική εκπαίδευση.

Έχεις λάβει στο παρελθόν κάποιου είδους άτυπη μουσική εκπαίδευση (αυτοδίδακτος, έρευνα μέσα από το διαδίκτυο, παρατηρώντας κάποιο συγγενικό ή φιλικό πρόσωπο, κλπ); Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

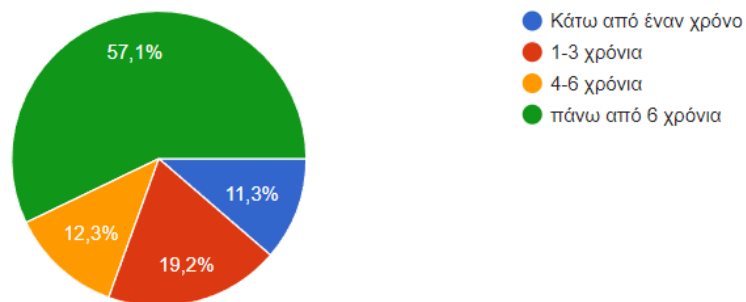

Εικόνα 6. Αποτελέσματα, άτυπη μουσική εκπαίδευση.

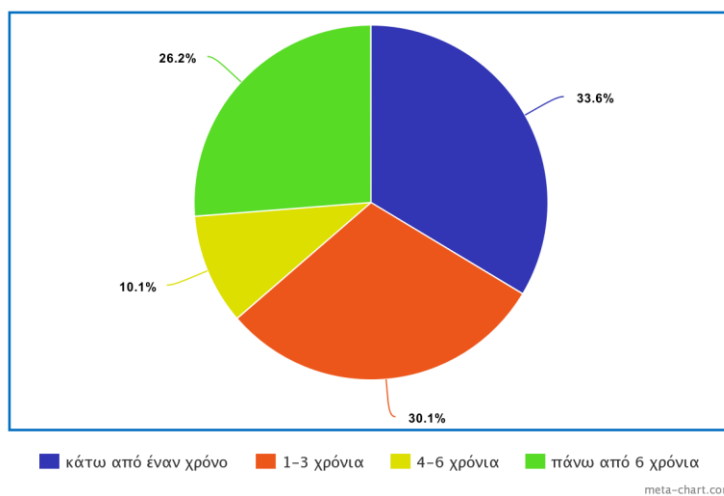

Εικόνα 7. Αποτελέσματα, Είδος τυπικής μουσικής εκπαίδευσης.

Αν έχεις λάβει κάποιου είδους τυπική μουσική εκπαίδευση, πόσα χρόνια διήρκεσε αυτή στο σύνολο; Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

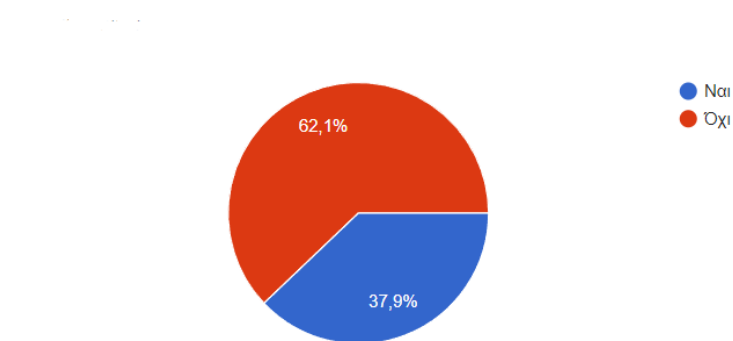

Εικόνα 8. Αποτελέσματα, διάρκεια τυπικής μουσικής εκπαίδευσης.

Εικόνα 9. Αποτελέσματα, διάρκεια άτυπης μουσικής εκπαίδευσης.

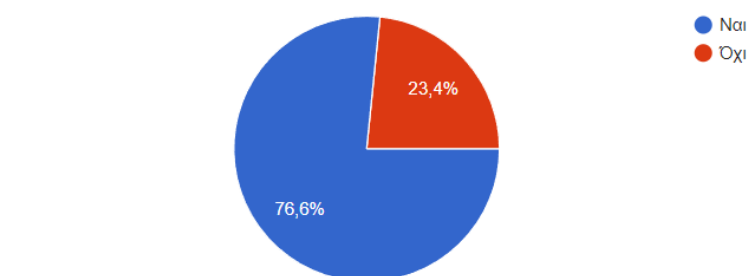
Κατέχεις κάποιον τίτλο σπουδών σχετικό με τη μουσική; Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

Εικόνα 10. Αποτελέσματα, κατοχή τίτλου σπουδών σχετικό με την μουσική

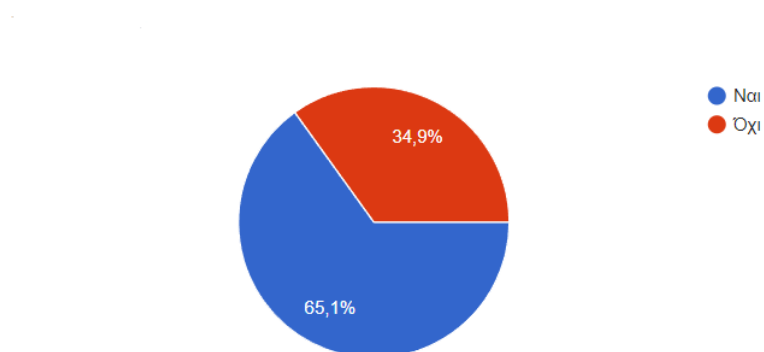
Υπάρχει στην κατοχή σου κάποιο/α μουσικό/α όργανο/α; Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

1.000 απαντήσεις

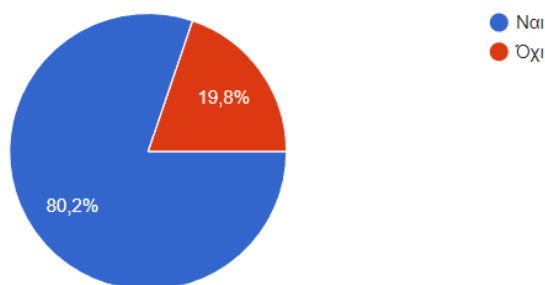
Εικόνα 11. Αποτελέσματα, κατοχή μουσικών οργάνων.

Αν σου ανήκουν κάποια μουσικά όργανα, τα χρησιμοποιείς όλα; Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

Εικόνα 12. Αποτελέσματα, χρήση μουσικών οργάνων από όσους κατέχουν.

Αν διαθέτεις κάποιο/ά μουσικό/α όργανο/α, θα ήσουν διατεθειμένος/η να δωρίσεις κάποιο από αυτά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, που δεν έχουν δυνατότητα να έχουν κάποιο μουσικό όργανο (παιδιά προσφύγων, παιδιά που ζουν κάτω από το όριο της φτώχειας, παιδιά μονογονεϊκών οικογενειών κ.α.); Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

Εικόνα 13. Αποτελέσματα, διάθεση δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων από όσους κατέχουν κάποιο μουσικό όργανο.

	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ
ΕΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΚΑΠΟΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ	72.7%	80.8%
ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΚΑΠΟΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ	27.8%	19.2%
ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΟΛΑ ΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΚΑΤΕΧΟΥΝ	69.9%	61.2%
ΔΕΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΟΛΑ ΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΚΑΤΕΧΟΥΝ	30.1%	38.8%
ΘΑ ΗΤΑΝ ΔΙΑΤΕΘΕΙΜΕΝΟΙ ΝΑ ΔΩΡΙΣΟΥΝ ΚΑΠΟΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ	76.2%	83.8%
ΔΕΝ ΘΑ ΗΤΑΝ ΔΙΑΤΕΘΕΙΜΕΝΟΙ ΝΑ ΔΩΡΙΣΟΥΝ ΚΑΠΟΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ	23.8%	16.2%

Εικόνα 14. Αποτελέσματα, φύλο/ κατοχή και χρήση μουσικών οργάνων και διάθεση για δωρεά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων.

	ΚΑΤΩ ΤΩΝ 25 ΕΤΩΝ	25-35 ΕΤΩΝ	ΑΝΩ ΤΩΝ 35 ΕΤΩΝ
ΕΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΚΑΠΟΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ	83.8%	78.2%	55.7%
ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΚΑΠΟΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ	16.2%	21.8%	44.3%
ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΟΛΑ ΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΚΑΤΕΧΟΥΝ	70.1%	70.2%	57.0%
ΔΕΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΟΛΑ ΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΚΑΤΕΧΟΥΝ	29.9%	29.8%	43.0%
ΘΑ ΗΤΑΝ ΔΙΑΤΕΘΕΙΜΕΝΟΙ ΝΑ ΔΩΡΙΣΟΥΝ ΚΑΠΟΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ	84.5%	84.4%	76.7%
ΔΕΝ ΘΑ ΗΤΑΝ ΔΙΑΤΕΘΕΙΜΕΝΟΙ ΝΑ ΔΩΡΙΣΟΥΝ ΚΑΠΟΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ	15.5%	15.6%	23.3%

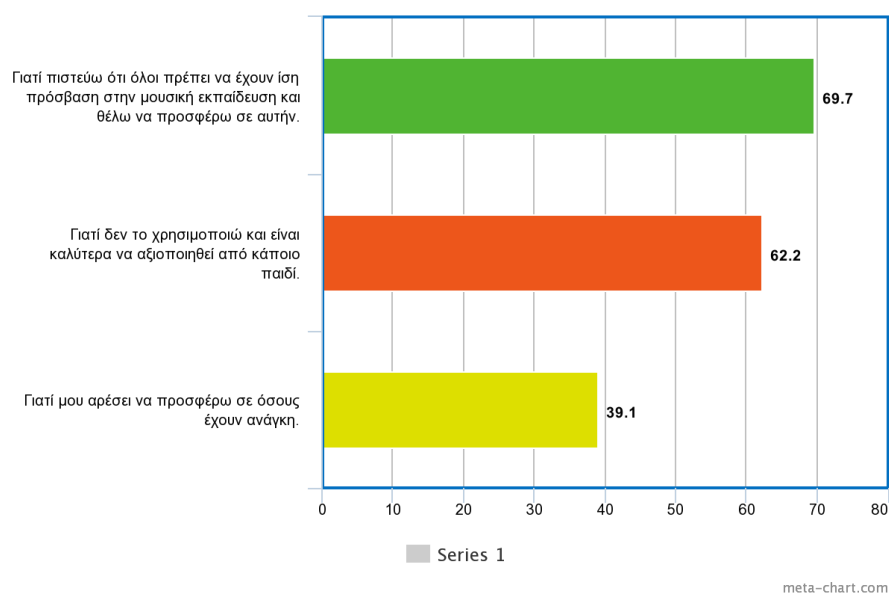
Εικόνα 15. Αποτελέσματα, ηλικία/ κατοχή και χρήση μουσικών οργάνων και διάθεση για δωρεά αυτών σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων.

	ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗ	ΔΕΝ ΑΣΧΟΛΟΥΝΤΑΙ ΜΕ ΤΗΝ ΜΟΥΣΙΚΗ
ΕΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΚΑΠΟΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ	95.7%	35.8%
ΔΕΝ ΕΧΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΟΧΗ ΤΟΥΣ ΚΑΠΟΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ	4.3%	64.2%
ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΟΛΑ ΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΚΑΤΕΧΟΥΝ	69.9%	60.1%
ΔΕΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΟΛΑ ΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΚΑΤΕΧΟΥΝ	31.1%	39.9%
ΘΑ ΗΤΑΝ ΔΙΑΤΕΘΕΙΜΕΝΟΙ ΝΑ ΔΩΡΙΣΟΥΝ ΚΑΠΟΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ	81.9%	70.7%
ΔΕΝ ΘΑ ΗΤΑΝ ΔΙΑΤΕΘΕΙΜΕΝΟΙ ΝΑ ΔΩΡΙΣΟΥΝ ΚΑΠΟΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ	18.1%	29.3%

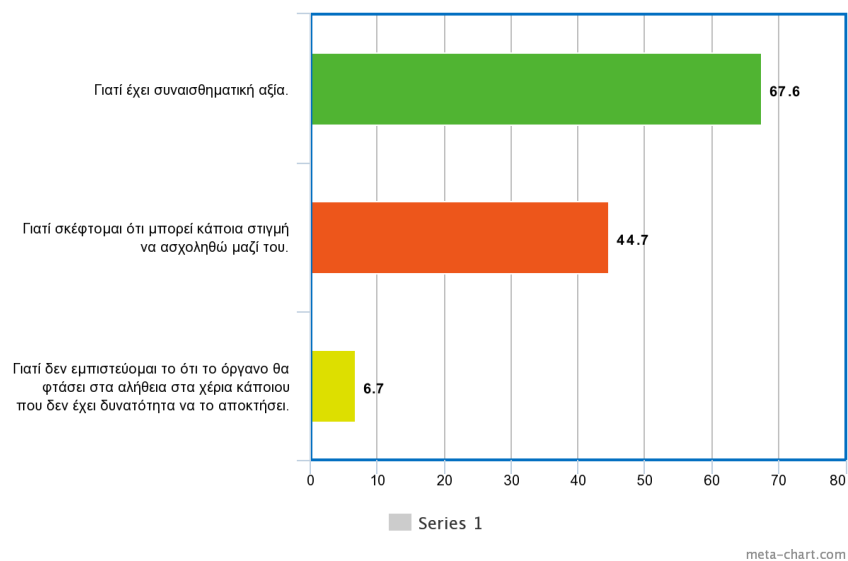
Εικόνα 16. Αποτελέσματα, μουσική ενασχόληση/ κατοχή και χρήση μουσικών οργάνων και διάθεση για δωρεά αυτών σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων.

	ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΕΣ ΜΟΥΣΙΚΟΙ	ΕΡΑΣΙΤΕΧΝΕΣ ΜΟΥΣΙΚΟΙ
ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΟΛΑ ΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΚΑΤΕΧΟΥΝ	76,3% (319)	64% (155)
ΔΕΝ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΟΥΝ ΟΛΑ ΤΑ ΜΟΥΣΙΚΑ ΟΡΓΑΝΑ ΤΑ ΟΠΟΙΑ ΚΑΤΕΧΟΥΝ	23,7% (99)	36% (87)
ΘΑ ΗΤΑΝ ΔΙΑΤΕΘΕΙΜΕΝΟΙ ΝΑ ΔΩΡΙΣΟΥΝ ΚΑΠΟΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ	85,2% (350)	75% (182)
ΔΕΝ ΘΑ ΗΤΑΝ ΔΙΑΤΕΘΕΙΜΕΝΟΙ ΝΑ ΔΩΡΙΣΟΥΝ ΚΑΠΟΙΟ ΜΟΥΣΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΣΕ ΠΑΙΔΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΕΥΠΑΘΩΝ ΟΜΑΔΩΝ	14,8% (61)	25% (60)

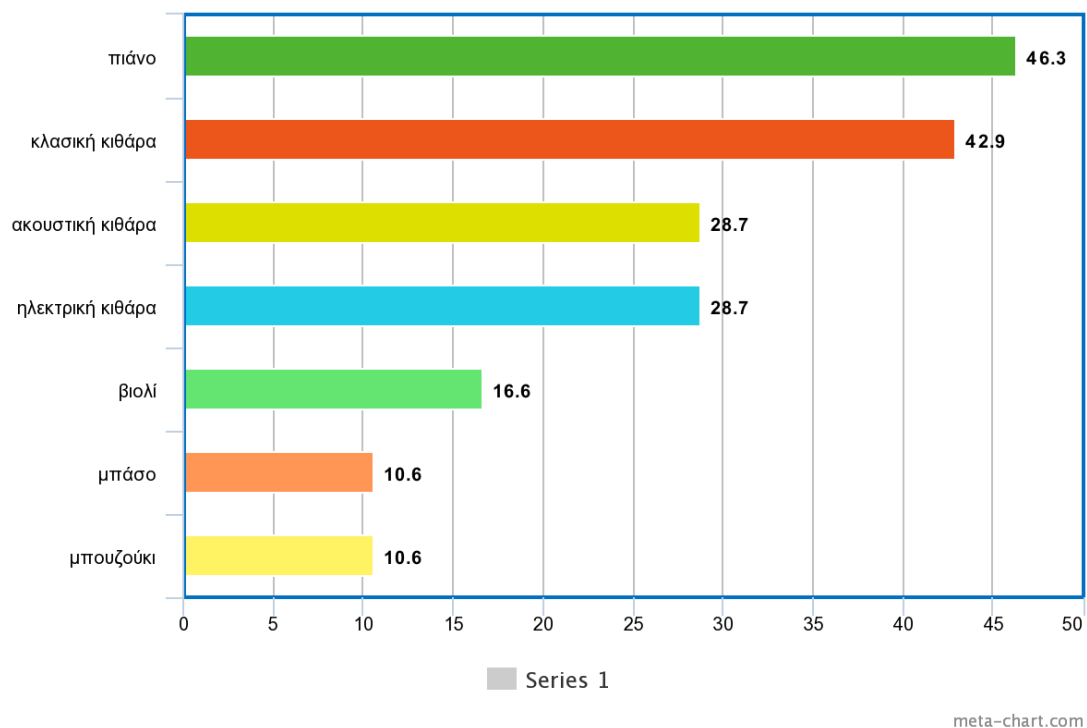
Εικόνα 17. Αποτελέσματα, είδος μουσικής ενασχόλησης/ χρήση μουσικών οργάνων και διάθεση για δωρεά αυτών σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων.

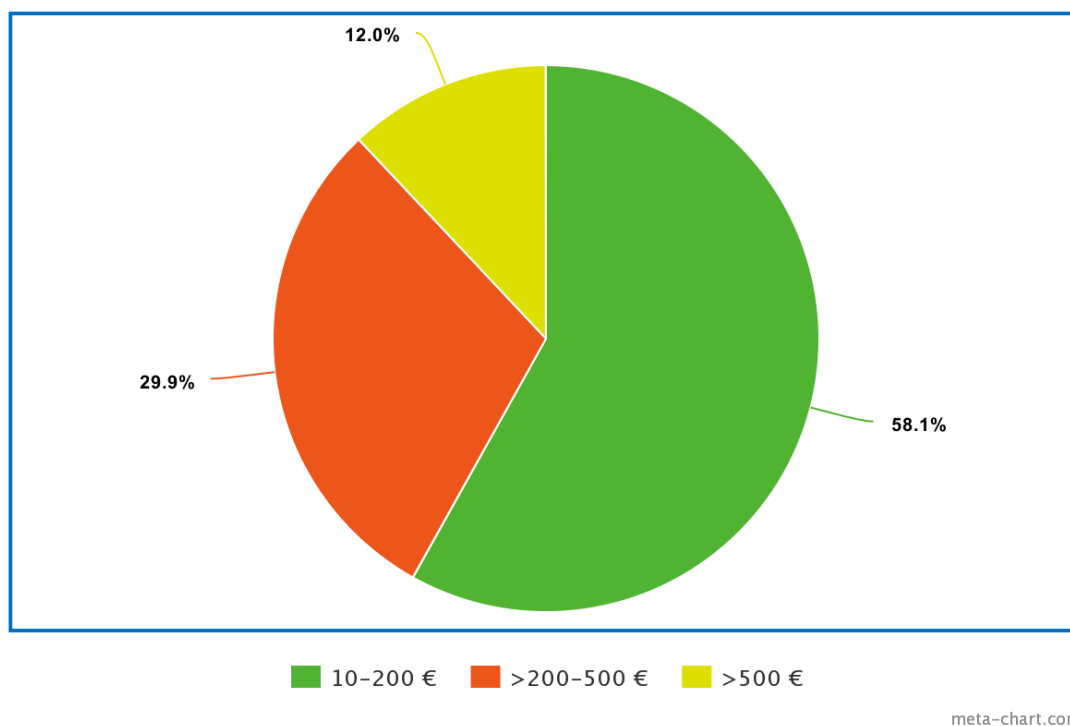
Εικόνα 18. Αποτελέσματα, αίτια κινητοποίησης δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων.

Εικόνα 19. Αποτελέσματα, αίτια αποτροπής δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων.

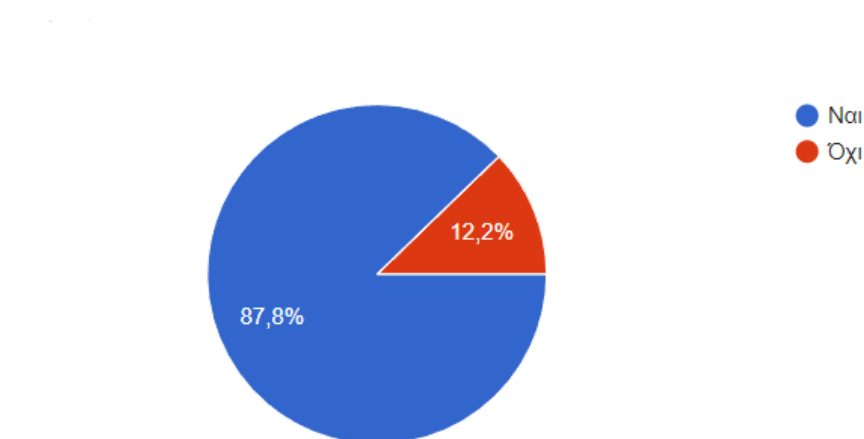

Εικόνα 20. Αποτελέσματα, μουσικά όργανα τα οποία οι συμμετέχοντες κατέχουν και θα δίδεθταν προς δωρεά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων.

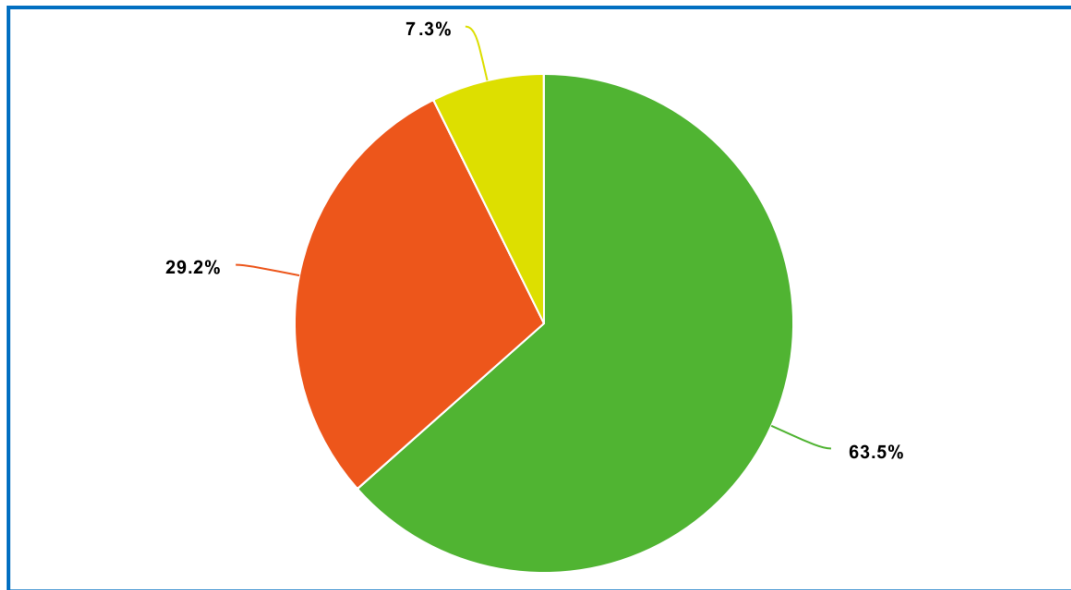

Εικόνα 21. Αποτελέσματα, κόστος μουσικών οργάνων τα οποία οι συμμετέχοντες θα διέθεταν προς δωρεά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων.

Αν θα ήσουν διατεθειμένος/η να δωρίσεις κάποιο μουσικό όργανο που κατέχεις, μπορείς να εκτιμήσεις σε πόσο καλή κατάσταση βρίσκεται το όργανο; Απάντησε σημειώνοντας μόνο μία επιλογή.

Εικόνα 22. Αποτελέσματα, δυνατότητα εκτίμησης της κατάστασης συντήρησης των μουσικών οργάνων τα οποία οι συμμετέχοντες θα διέθεταν προς δωρεά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων.

■ Καλή ως άριστη κατάσταση συντήρησης ■ Μέτρια κατάσταση συντήρησης
■ Χάλια κατάσταση συντήρησης

meta-chart.com

Εικόνα 23. Αποτελέσματα, κατάσταση συντήρησης των μουσικών οργάνων τα οποία οι συμμετέχοντες μπορούν να την εκτιμήσουν και θα διέθεταν προς δωρεά σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ

ΠΙΝΑΚΕΣ ΔΙΜΕΤΑΒΛΗΤΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

	Κατοχή μουσικών οργάνων	Χρήση όλων των μουσικών οργάνων	Διάθεση για δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων	Ηλικία	Επαγγελματίες μουσικοί
Τυπική μουσική εκπαίδευση	$r=0.6, p=0.01, (p<0.05).$	$r=0.27, p=0.04, p<0.05.$	$r=0.51, p=0.02, p<0.05.$	$r=-2.8, p=0.04, p<0.05.$	$r=0.49, p=0.03, p<0.05.$

Πίνακας 1. Αποτελέσματα, διμεταβλητές σχέσεις, τυπική μουσική εκπαίδευση/ κατοχή μουσικών οργάνων, χρήση όλων των μουσικών οργάνων, διάθεση για δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων, ηλικία, επαγγελματίες μουσικοί.

	Πρόσβαση στην μουσική εκπαίδευση και προσφορά σε αυτήν	Μη χρήση και αξιοποίηση από κάποιο παιδί	Προσφορά σε όσους το έχουν ανάγκη
Τυπική μουσική εκπαίδευση	$r=0.31, p=0.03, p<0.05.$	$r=0.26, p=0.03, p<0.05.$	$r=0.27, p=0.03, p<0.05.$
Διάθεση για δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων	$r=0.51, p=0.01, p<0.05.$	$r=0.44, p=0.01, p<0.05.$	$r=0.31, p=0.035, p<0.05.$

Πίνακας 2. Αποτελέσματα, διμεταβλητές σχέσεις, τυπική μουσική εκπαίδευση και διάθεση για δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων/ αίτια κινητοποίησης δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων.

	Συναισθηματική αξία	Πιθανή ασχολία στο μέλλον	Μη εμπιστοσύνη ότι το ότι το όργανο θα φτάσει στα αλήθεια στα χέρια κάποιου που δεν έχει την δυνατότητα να το αποκτήσει
Διάθεση για δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων	$r=-0.69, p=0.01, p<0.05.$	$r=-0.54, p=0.01, p<0.05.$	$r=-1.6, p=0.01, p<0.05.$

Πίνακας 3. Αποτελέσματα, διμεταβλητές σχέσεις, διάθεση για δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων/ αίτια αποτροπής δωρεάς μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων.

	Μουσική ενασχόληση
Διάθεση για δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων	$r=0.5, p=0.03, p<0.05.$

Πίνακας 4. Αποτελέσματα, διμεταβλητές σχέσεις, διάθεση για δωρεά μουσικών οργάνων σε παιδιά κοινωνικά ευπαθών ομάδων/ μουσική ενασχόληση.

